

Aan : Algemeen Bestuur
Van : Directie
Datum : 26 januari 2026
Onderwerp : Uittreden rijk uit de Gemeenschappelijke Regeling
Bijlagen : Uittreedplan, Besluit van het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling regionaal historisch centrum 'Gelders Archief' + 6 overige bijlagen

1. Inleiding

In 2018 heeft toenmalig Minister Slob aangegeven dat het rijk gaat uittreden uit de gemeenschappelijke regelingen van de Regionaal Historische Centra (RHC's) in Nederland. OCW streeft naar uittreding van het rijk per 1 januari 2027. Deze datum is afhankelijk van besluitvorming over de inwerkingtreding van de Archiefwet 20... Na uittreding blijven de RHC's taken voor het rijk uitvoeren. Hiervoor wordt een delegatie verleend. Financiering vindt plaats op basis van een Specifieke Uitkering (SPUK). Afspraken over samenwerking worden vastgelegd in bestuursconvenanten. Op 1 februari 2024 is reeds door OCW en de RHC's [een eerste bestuursconvenant](#) getekend vanwege de uittreding.

Deze notitie gaat in op actuele zaken aangaande de uittreding (2) en de vervolgstappen (3). Vervolgens wordt aan het Algemeen Bestuur gevraagd akkoord te gaan met het voorliggende Uittreedplan en de besluiten te nemen zoals geformuleerd in het besluit van het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling regionaal historisch centrum Gelders Archief.

2. Overzicht actuele zaken uittreding

De uittreding is afhankelijk van de wijziging van de Archiefwet. Inwerkingtreding van de Archiefwet 20.. is verwacht per 1 januari 2027. Uitgaande van de goedkeuring van deze wet heeft OCW de uittreding uit de RHC's formeel gemaakt door het nemen en publiceren van een [Uittreedbesluit](#).

Voordat uittreden daadwerkelijk plaats kan vinden dient OCW met de afzonderlijke RHC's overeenstemming te bereiken over de voorwaarden waaronder dit zal gebeuren. De afgelopen periode is over deze voorwaarden op ambtelijk en bestuurlijk niveau in verschillende samenstellingen veelvuldig contact geweest. Het Gelders Archief heeft zich hierin laten bijstaan door kantoor Dirkzwager Legal & Taks.

Het overleg heeft geleid tot een Uittreedplan waarin personele, organisatorische, juridische en financiële gevolgen zijn vastgelegd. Voor het Gelders Archief geldt dat er geen personele en organisatorische gevolgen zijn. De wijze waarop de juridische en financiële gevolgen in het plan zijn opgenomen bieden voldoende zekerheid voor de toekomst. Belangrijk onderdeel hiervan is de borging van de financiële zekerheid voor de GR-partners van het Gelders Archief vanwege het eigen pand van het Gelders Archief in geval van stopzetting van de delegatie.

De gesprekken tussen OCW en het Gelders Archief hebben daarmee het punt bereikt dat besluitvorming kan plaatsvinden over het Uittreedplan. Het is aan het Algemeen Bestuur om dit plan vast te stellen.

3. Vervolg

Na besluitvorming in het Algemeen Bestuur van het Gelders Archief (en bij de andere RHC's), vinden nog de volgende stappen plaats:

- Gezamenlijke ondertekening van het convenant in het geval de algemene besturen hiermee akkoord gaan (februari / maart 2026).
- Publicatie van de SPUK-regeling en van de delegatiebesluiten door het rijk in de *Staatscourant* (medio 2026).
- Individuele SPUK-beschikkingen door het rijk aan de RHC's (voor 1 oktober 2026).

Besluit van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 10 december 2025, kenmerk 54054496, houdende uittreding uit de Gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum 'Gelders Archief'

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Gelet op artikel 94 en 95 van de Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 35 en 35a van de Gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum 'Gelders Archief';

Besluit:

Artikel 1

Het Rijk treedt uit de Gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum 'Gelders Archief'.

Artikel 2

Dit besluit treedt in werking:

- a. indien het bij koninklijke boodschap van 17 november 2021 ingediende voorstel van wet tot intrekking van de Archiefwet 1995 en vervanging door een nieuwe Archiefwet (Archiefwet 20..) (Kamerstukken 35968) tot wet is of wordt verheven en artikel 1.1 van die wet met ingang van 1 januari van enig kalenderjaar in werking treedt, op die datum; of
- b. indien artikel 1.1 van het in onderdeel a bedoelde voorstel van wet in enig kalenderjaar na 1 januari in werking treedt, met ingang van 1 januari van het kalenderjaar volgend op het kalenderjaar waarin het voorstel van wet in werking treedt.

Dit besluit zal met de daarbij behorende toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

*De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
G. Moes*

TOELICHTING

Het Rijk participeert in de gemeenschappelijke regeling 'Gelders Archief' (GA). Indien de Eerste Kamer het reeds door de Tweede Kamer aangenomen wetsvoorstel voor de intrekking van de Archiefwet 1995 en het invoeren van de Archiefwet 20.. aanneemt, zal het Rijk binnen dat kader uittreden uit deze gemeenschappelijke regeling.

Aanleiding voor dit besluit is de eerder door voormalig Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media, voorgenomen uittreding uit de gemeenschappelijke regelingen van de Regionaal Historische Centra per inwerkingtreding van de Archiefwet 20... Tot deze uittreding is primair besloten vanwege de ontwikkelingen rond de digitalisering van overheidsinformatie en daaraan gekoppelde centralisering van de voorzieningen van informatiebeheer bij het Rijk. Digitale rijksarchieven worden hierdoor ondergebracht bij het Nationaal Archief. Secundaire reden tot uittreding is de wens van het Rijk om bestuurlijke en ambtelijke procedures te vereenvoudigen. Dit sluit ook aan op het in het in 2019 geformuleerde uitgangspunt van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties dat rijksdienst-onderdelen geen nieuwe gemeenschappelijke regelingen meer aangaan en binnen vijf jaar uit bestaande regelingen treden.

In de plaats van deelname aan de gemeenschappelijke regeling zal ik conform daarvoor voorziene bepalingen in de Archiefwet 20.. voor een deel van de archieven een delegatiebesluit nemen (art. 3.1 Archiefwet 20..), zodat het GA de archieftaken voor de analoge rijksarchieven in hun provincie kan blijven uitoefenen. Via een specifieke uitkering wordt het hiervoor bekostigd (art. 3.2 Archiefwet 20..).

Om de uittreding te kunnen effectueren moet ik een besluit nemen tot uittreding, overeenkomstig de Wet gemeenschappelijke regelingen en de afspraken daarover in de gemeenschappelijke regeling. Conform diezelfde wet worden de voorwaarden waaronder de uittreding plaatsvindt in overleg vastgelegd in een uittredingsregeling. Vaststelling hiervan is een bevoegdheid van het algemeen bestuur van het GA.

*De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
G. Moes*

Besluit van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van [datum], nr. [nummer], houdende overdracht van taken en bevoegdheden van de minister en de rijksarchivaris op grond van artikel 3.1 van de Archiefwet 20.. aan het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum 'Gelders Archief'

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Gelet op artikel 3.1, eerste en tweede lid, van de Archiefwet 20..;

Besluit:

Artikel 1. Overdracht van taken en bevoegdheden minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

1. De taken en bevoegdheden, bedoeld in artikel 4.1, eerste lid, van de Archiefwet 20.., ten aanzien van de in het tweede lid genoemde documenten worden overgedragen aan het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam Gemeenschappelijke regeling Gelders Archief.
2. De overdracht, bedoeld in het eerste lid, heeft betrekking op de volgende documenten:
 - a. analoge documenten van verantwoordelijke overheidsorganen waarvan de functies zich niet over het gehele Rijk uitstrekken of hebben uitgestrekt, en die in de provincie Gelderland gevestigd zijn of zijn geweest;
 - b. voor zover van toepassing analoge documenten van de volgende verantwoordelijke overheidsorganen, waarvan de functies zich over het gehele Rijk uitstrekken of hebben uitgestrekt, en die in die provincie Gelderland gevestigd zijn of zijn geweest:
 - 1°. inrichtingen voor strafrechtstoepassing;
 - 2°. justitiële jeugdinstellingen;
 - 3°. instellingen van wetenschappelijk onderzoek, waaronder mede begrepen instellingen van praktijkonderzoek, met uitzondering van de Koninklijke Bibliotheek, de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek, het Centraal Planbureau, het Centraal Bureau voor de Statistiek, het Sociaal en Cultureel Planbureau, het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne en het Nederlands Instituut te Rome;
 - 4°. universiteiten en hogescholen
 - 5°. erkende stamboekverenigingen
 - 6°. keurings- en controle-instellingen ingevolge de Zaaizaad- en Plantgoedwet en de Landbouwkwaliteitswet;
 - 7°. personen en instellingen die op grond van artikel 78 jo 84 van de Wegenverkeerswet 1994 gerechtigd zijn tot het afgeven van keuringsrapporten;
 - 8°. instellingen die op grond van artikel 7a, eerste lid, van de Warenwet door Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, dan wel Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zijn aangewezen als bevoegd tot het uitvoeren van daartoe aangewezen werkzaamheden in

voor technische voortbrengselen voorgeschreven keurings- en beoordelingsprocedures;

- c. analoge documenten van privaatrechtelijke rechtspersonen of natuurlijke personen, die conform een overeenkomst of uit anderen hoofde voor blijvende bewaring bij het Nationaal Archief zijn komen te berusten, en die in overleg met de rijksarchivaris door het openbaar lichaam Gemeenschappelijke regeling Gelders Archief worden beheerd; en
- d. analoge dubbel en afschriften van akten van de burgerlijke stand, alsmede de daaraan later toegevoegde vermeldingen en de dubbel en van de tienjaarlijkse klappers die zijn opgemaakt door of op aanwijzing van de in provincie Gelderland gevestigde of gevestigd geweest zijnde ambtenaren van de burgerlijke stand.

Artikel 2. Overdracht van taken en bevoegdheden rijksarchivaris

De taken en bevoegdheden van de rijksarchivaris, bedoeld in de artikelen 6.1, derde lid, 7.1, vijfde lid, 8.2, 8.3, 8.4, eerste, tweede en vierde lid, 8.5, 8.6, 8.7 eerste en vierde lid en 9.3 van de Archiefwet 20..., ten aanzien van de in artikel 1, tweede lid, genoemde documenten, worden overgedragen aan de persoon die daartoe, met inachtneming van artikel 3.1, tweede lid, van de Archiefwet 20., door het bestuur van het Gelders Archief is aangewezen. Op deze persoon is artikel 6.3, vierde lid, van de Archiefwet 20.. van overeenkomstige toepassing.

Artikel 3. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking met ingang van [datum].

Dit besluit zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

[PM]

TOELICHTING

Inleiding

Wegens de digitalisering van overheid en samenleving wordt de Archiefwet 1995 gemoderniseerd en vervangen door de Archiefwet 20... De Archiefwet 20.. treedt in werking met ingang van [datum]. Diezelfde digitalisering heeft ook gevolgen voor de rijksarchieven in de verschillende provincies, die in beheer zijn bij de Regionaal Historische Centra (RHC's).¹

De digitale archieven van in de provincie gevestigde organen van het Rijk of van de overheidsorganen, waarvan de functies zich niet over het gehele rijk uitstrekken of hebben uitgestrekt, worden feitelijk overgebracht naar het centrale e-depot van het Nationaal Archief. De Archiefwet 20.. voorziet bijgevolg één Nationaal Archief als de archiefdienst voor de bewaring van blijvend te bewaren documenten van de centrale overheid, waarbij de rijksarchivaris met het beheer is belast. Echter, voor (digitale kopieën van) papieren en andere analoge rijksarchieven is het kabinet van oordeel dat de samenwerking met de RHC's voortgezet moet worden. Dit alles vraagt een andere en aangepaste bestuurlijke samenwerking. De Staat treedt daarom uit de gemeenschappelijke regelingen van de RHC's. In de Archiefwet 20.. is vanwege de uittreding de mogelijkheid gecreëerd om aan de RHC's bepaalde taken en bevoegdheden over te dragen voor nader te omschrijven rijksarchief. Dit betreft de analoge rijkscollecties die nu reeds in beheer zijn bij de RHC's. De financiële middelen die daarvoor nodig zijn worden op grond van artikel 3.2 van de Archiefwet 20.. middels een specifieke uitkering aan de RHC's uitgekeerd. De rijkscollectie die in de provincie is opgebouwd blijft zo in samenhang met de archieven van andere overheden uit de regio toegankelijk. Dit biedt bovendien een stevige basis voor de RHC's om de organisatie in stand te houden en verder te ontwikkelen, samen met hun deelnemers en partners.

Met het vaststellen van dit delegatiebesluit is na de uittreding van het Rijk helder geborgd welke taken en bevoegdheden overgedragen zijn voor het rijksarchief.

Het delegatiebesluit

Op basis van artikel 3.1, van de Archiefwet 20.., kan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap zijn taken en bevoegdheden, en die van de rijksarchivaris, die voortvloeien uit zijn verantwoordelijkheid voor documenten die zijn overgebracht naar het Nationaal Archief, overdragen aan het dagelijks bestuur van een gemeenschappelijke regeling en de persoon die, op basis van zijn kennis en deskundigheid inzake de archivaliek, door datzelfde bestuur is aangewezen.

Dit vindt plaats via een delegatiebesluit. Via dit besluit bepaalt de minister binnen welke grenzen en het RHC taken en bevoegdheden mag uitvoeren voor het rijksarchief. In het besluit worden de specifieke onderdelen benoemd waarop overdracht van toepassing is. Het RHC mag die onderdelen uitvoeren. De minister en rijksarchivaris mogen de overgedragen taken niet meer uitvoeren, maar behouden wel hun kaderstellende en controlerende taak. Op grond van de artikel 3.1, tweede lid van de Archiefwet 20.. en artikel 10:16 van de Algemene wet bestuursrecht kunnen beleidsregels worden vastgesteld door de minister en de rijksarchivaris ten aanzien van de overgedragen taken en bevoegdheden. De minister heeft tevens het recht om – met inachtneming van het bepaalde in artikel 3.3 van de Archiefwet 20.. – het delegatiebesluit aan te passen, in te trekken. In gevallen die niet specifiek benoemd zijn in het delegatiebesluit, is geen

¹ Dit is enkel anders voor de rijksarchieven in de provincie Zuid-Holland, die in beheer zijn bij het Nationaal Archief.

sprake van overdracht. In die gevallen blijven de taken en bevoegdheden voor het rijksarchief bij de minister en rijksarchivaris.

Afbakening rijksarchief

Voor het definiëren van wat er onder het rijksarchief valt wordt aangesloten op de formulering van 'archiefbescheiden van het rijk', artikel 26, lid 2 van de Archiefwet 1995. Dit zijn dus de documenten van de in die provincie gevestigde organen van het rijk, waarvan de functies zich niet over het gehele Rijk uitstrekken of hebben uitgestrekt. Dit is inclusief de bij een eerder besluit² bepaalde uitzonderingen van archiefbescheiden van overheidsorganen, waarvan de functies wél zich over het gehele Rijk uitstrekken of hebben uitgestrekt. Ook voor dubbelen en afschriften van akten van de burgerlijke stand wordt de lijn van dit eerder besluit gevolgd.

Voorts kunnen ook analoge documenten van privaatrechtelijke rechtspersonen³ of natuurlijke personen onderdeel vormen van het rijksarchief dat door de RHC's zal worden beheerd. Voorwaarde hiervoor is dat het gaat om documenten die conform een overeenkomst of uit anderen hoofde blijvend door het Nationaal Archief worden bewaard (met andere woorden: deel uitmaken van het rijksarchief), en die in overleg met de rijksarchivaris door het openbaar lichaam Gemeenschappelijke regeling Gelders Archief worden beheerd. Die laatste mogelijkheid wordt expliciet voorzien omdat RHC's soms al decennia lang 'verweesde' documenten beheren, die vanouds worden beschouwd als opgenomen in de betreffende voormalige rijksarchiefbewaarplaats. Tot slot is het van belang te vermelden dat het rijksarchief bij de RHC's, in lijn met een bestuursconvenant⁴, ook digitale kopieën van analoge documenten omvat, die gerealiseerd zijn met middelen van en conform de kwaliteitseisen van het Rijk.

Toelichting over te dragen taken en bevoegdheden

Middels dit delegatiebesluit worden zowel taken en bevoegdheden van de minister als van de rijksarchivaris overgedragen.

Aan het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam Gemeenschappelijke regeling Gelders Archief worden ten aanzien van het rijksarchief bij het RHC de volgende taken en bevoegdheden van de Minister overgedragen:

- De verantwoordelijkheid voor het treffen van passende maatregelen voor de duurzame toegankelijkheid voor deze documenten (art. 4.1, eerste lid, van de Archiefwet 20..).

Let wel, dit besluit betekent niet dat de bevoegdheid van de Minister om bij ministeriële regeling nadere regels te stellen wordt overgedragen. Het leidt evenmin tot eigendomsoverdracht van de desbetreffende documenten.

Aan de persoon die onder de verantwoordelijkheid van het openbaar lichaam Gemeenschappelijke Regeling Gelders Archief werkzaam is, worden ten aanzien van het rijksarchief bij het RHC de volgende taken en bevoegdheden van de rijksarchivaris overgedragen:

- Het beheer van de documenten (artikel 6.1, derde lid, van de Archiefwet 20..);

² [Besluit aanwijzing overheidsorganen waarvan archiefbescheiden dienen te worden bewaard in de rijksarchiefbewaarplaats in de hoofdplaats van de provincie, waarin deze overheidsorganen gevestigd zijn of zijn geweest - BWBR0012449.](#)

³ Privaatrechtelijke rechtspersonen kunnen een publieke taak hebben of met openbaar gezag bekleed zijn. Documenten die door deze rechtspersonen zijn opgemaakt of ontvangen en naar hun aard verband houden met deze publieke taak of dit openbaar gezag, worden aangemerkt als documenten van de Staat.

⁴ Bestuursconvenant structurele samenwerkingsafspraken ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap en de Regionaal Historische Centra van [datum].

- Het uit eigen beweging publiceren van kopieën, afschriften, uittreksels of bewerkingen van de openbare documenten die blijvend door het RHC worden bewaard (art. 7.1 lid 5, van de Archiefwet 20..);
- Het verlenen of weigeren van toegang tot openbare documenten (art. 8.2 van de Archiefwet 20..);
- Het onder voorwaarden verlenen van toegang tot beperkt openbare documenten, zo nodig na besluit betrokken verantwoordelijk overheidsorgaan (art. 8.3 van de Archiefwet 20..);
- Het verstrekken van informatie in andere vorm (art. 8.4, lid 1, 2 en 4, van de Archiefwet 20..). De bevoegdheid om naar aanleiding van een of meerdere verzoeken informatie uit beperkt openbare documenten voor eenieder openbaar te maken wordt niet gedelegeerd;
- Het onder voorwaarden voor een bepaalde tijd uitlenen van documenten aan een verzoeker (art. 8.5 van de Archiefwet 20..);
- Het verlenen van toegang tot of voor een bepaalde tijd uitlenen van documenten aan het verantwoordelijke overheidsorgaan. Als de toestand van de documenten zich naar het oordeel van de archivaris hiertegen verzet, stelt deze zo mogelijk een kopie ter beschikking (art. 8.6 van de Archiefwet 20..);
- Het aangeven van de wijze voor een verzoek om toegang of uitlening van documenten, waarbij voor beperkt openbare documenten nadere eisen kunnen worden gesteld en/of nadere specificering worden gevraagd (art. 8.7, lid 1 en 4, van de Archiefwet 20..); en
- Het afgeven van afschriften van de bij het RHC berustende authentieke akten (art. 9.3 van de Archiefwet 20..).

Deze persoon wordt aangewezen wegens zijn kennis en deskundigheid inzake de archivalie, overeenkomstig artikel 6.3, vierde lid, van de Archiefwet 20.. Het algemeen bestuur heeft de mogelijkheid om tevens een plaatsvervanger aan te wijzen. Ook deze beschikt over de voornoemde kennis en deskundigheid.

De rijksarchivaris heeft de bevoegdheid om ten aanzien van zijn overgedragen taken en bevoegdheden beleidsregels vast te stellen.

Uitvoering

Dit besluit treedt in werking met ingang van [datum].

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

[PM]

Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van [datum], nr. WJZ/[nummer] (ID[nummer]), houdende regels voor het verstrekken van specifieke uitkeringen voor de uitoefening van de door de minister overgedragen taken en bevoegdheden tot beheer van rijksarchief (Regeling specifieke uitkering beheer rijksarchief)

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Gelet op artikel 3.2 van de Archiefwet 20..;

Besluit:

HOOFDSTUK 1. BEGRIPSPALINGEN VAN DE REGELING

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze regeling wordt verstaan onder:

minister: Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;

Regionaal Historisch Centrum: krachtens gemeenschappelijke regeling ingesteld openbaar lichaam, genoemd in artikel 2, tweede lid.

HOOFDSTUK 2. SPECIEFIEKE UITKERING AAN REGIONAAL HISTORISCHE CENTRA

Artikel 2. Specifieke uitkering aan RHC's

1. De minister verstrekt specifieke uitkeringen aan de Regionaal Historische Centra ten behoeve van de uitoefening van de taken en bevoegdheden die de minister ingevolge artikel 3.1, eerste lid, van de Archiefwet 20.., aan het desbetreffende Regionaal Historisch Centrum heeft overgedragen.
2. De minister verstrekt jaarlijks de volgende uitkeringsbedragen aan de volgende Regionaal Historische Centra:

Regionaal Historisch Centrum	Bedrag specifieke uitkering ¹
Brabants Historisch Informatie Centrum	€ [PM bedrag]
Collectie Overijssel	€ [PM bedrag]
Drents Archief	€ [PM bedrag]
Gelders Archief	€ [PM bedrag]
Groninger Archieven	€ [PM bedrag]
Het Flevolands Archief	€ [PM bedrag]
Het Utrechts Archief	€ [PM bedrag]
Historisch Centrum Limburg	€ [PM bedrag]
Noord-Hollands Archief	€ [PM bedrag]
Tresoar	€ [PM bedrag]
Zeeuws Archief	€ [PM bedrag]

3. De minister verleent de specifieke uitkeringen jaarlijks ambtshalve voor 1 oktober, ten behoeve van de uitoefening in het daaropvolgende jaar van de taken en bevoegdheden, bedoeld in het eerste lid.

4. De minister kan de specifieke uitkering jaarlijks verhogen, rekening houdend met de ontwikkeling van de kosten in de arbeidsvoorwaarden of van de kosten in de ontwikkeling van het prijspeil.

¹ Prijspeil 2027.

5. Indien de specifieke uitkering met toepassing van het vierde lid wordt verhoogd, bepaalt de minister welk percentage van de specifieke uitkering wordt aangemerkt als loongevoelig onderscheidenlijk prijsgevoelig.

6. De minister verstrekt een voorschot van 100%, dat in vier gelijke delen per kwartaal wordt uitbetaald. De betalingen geschieden in de maanden januari, april, juli en oktober van het jaar waarop de specifieke uitkering betrekking heeft. De betaling van een jaarlijkse verhoging als bedoeld in vierde lid geschiedt afzonderlijk.

Artikel 3. Verplichtingen

Aan de specifieke uitkering zijn de volgende verplichtingen verbonden:

a. het Regionaal Historisch Centrum dient de volgende documenten op de hieronder aangegeven momenten in bij de minister:

1°. jaarlijks uiterlijk op 30 september, de vastgestelde begroting, bedoeld in artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen, met betrekking tot het volgende kalenderjaar; en

2°. vierjaarlijks uiterlijk op 30 september, een meerjarenbeleidsplan.

b. het Regionaal Historisch Centrum werkt, onder meer door het verschaffen van de daartoe benodigde inlichtingen, gegevens en bescheiden, mee aan door of namens de minister ingesteld onderzoek en overleg dat erop is gericht de minister inlichtingen te verschaffen die van belang zijn voor de werking van deze regeling en de ontwikkeling van het door de minister te voeren archiefbeleid; en

c. het Regionaal Historisch Centrum informeert de minister onverwijld, schriftelijk en onder overlegging van de relevante stukken, indien:

1°. aannemelijk is geworden dat de activiteiten waarvoor de specifieke uitkering is verstrekt niet, niet tijdig of niet geheel zullen worden verricht;

2°. aannemelijk is geworden dat niet, niet tijdig of niet geheel aan de verplichtingen die verbonden zijn aan de specifieke uitkering zal worden voldaan; of

3°. zich andere omstandigheden voordoen of zullen voordoen die van belang kunnen zijn voor een beslissing tot wijziging, intrekking of vaststelling van de specifieke uitkering.

Artikel 4. Tussentijdse verlaging specifieke uitkering

Indien één van de omstandigheden, bedoeld in artikel 3, onderdeel c, van toepassing is, kan de minister het besluit tot verlening van de specifieke uitkering tussentijds ambtshalve verlagen.

Artikel 5. Verantwoording

1. Het Regionaal Historisch Centrum legt verantwoording af over de specifieke uitkering onder toepassing van artikel 17a van de Financiële-verhoudingswet. De minister bepaalt daartoe in de beschikking of de wijze van verantwoording door provincies, hetzij de wijze van verantwoording door gemeenten, ten aanzien van het Regionaal Historisch Centrum van toepassing is.

2. Artikel 58a van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 6. Vaststelling

1. De minister stelt een specifieke uitkering vast binnen 22 weken na ontvangst van de verantwoording, bedoeld in artikel 5, eerste lid, over het jaar waarin de activiteiten waarvoor de specifieke uitkering is verleend zijn afgerond.

2. De minister kan er bij de vaststelling mee instemmen dat bij een positief resultaat de specifieke uitkering gedeeltelijk wordt aangewend voor de vorming van een reserve of voorziening.

3. De minister kan de specifieke uitkering op een lager bedrag vaststellen als:

a. de specifieke uitkering, na de eventuele vorming van de in het tweede lid bedoelde reserves, niet of niet volledig overeenkomstig het doel van deze regeling is besteed, of voor zover de rechtmatigheid van de besteding onzeker is; of

b. niet of niet volledig is voldaan aan de verplichtingen, bedoeld in artikel 3, of de verplichting tot verantwoording, bedoeld in artikel 5.

Artikel 7. Terugvordering verrekening

1. Indien een specifieke uitkering ingevolge artikel 4 tussentijds is verlaagd of ingevolge artikel 6, derde lid, op een lager bedrag is vastgesteld, kan de minister de onverschuldigd betaalde bedragen terugvorderen.
2. Terugvordering van een onverschuldigd bedrag als bedoeld in het eerste lid vindt niet plaats voor zover na de dag waarop de specifieke uitkering is vastgesteld, vijf jaren zijn verstreken.
3. De minister kan een terug te vorderen bedrag verrekenen met de nog uit te betalen voorschotten van de specifieke uitkering voor hetzelfde kalenderjaar of met de specifieke uitkering voor een daaropvolgend kalenderjaar.

HOOFDSTUK 3. SLOTBEPALINGEN

Artikel 8. Begrotingsvoorbehoud

1. Indien de minister op grond van deze regeling specifieke uitkeringen verstrekt ten laste van een begroting die nog niet is vastgesteld, worden de specifieke uitkeringen verstrekt onder de voorwaarde dat daartoe in de begroting voldoende middelen ter beschikking worden gesteld.
2. Artikel 4:34, derde tot en met vijfde lid, van de Algemene wet bestuursrecht is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 9. Inwerkingtreding

Deze regeling treedt in werking met ingang van 1 januari 2027.

Artikel 10. Citeertitel

Deze regeling wordt aangehaald als: Regeling specifieke uitkering beheer rijksarchief.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

PM

TOELICHTING

Algemeen

Inleiding

Wegens de digitalisering van overheid en samenleving wordt de Archiefwet 1995 gemoderniseerd en vervangen door de Archiefwet 20.. De Archiefwet 20.. treedt in werking met ingang van [PM datum]. Diezelfde digitalisering heeft ook gevolgen voor de rijksarchieven in de verschillende provincies, die in beheer zijn bij de Regionaal Historische Centra (RHC's).²

De digitale archieven van in de provincie gevestigde organen van het Rijk of van de overheidsorganen, waarvan de functies zich niet over het gehele rijk uitstrekken of hebben uitgestrekt, worden feitelijk overgebracht naar het centrale e-depot van het Nationaal Archief. De Archiefwet 20.. voorziet bijgevolg één Nationaal Archief als de archiefdienst voor de bewaring van blijvend te bewaren documenten van de centrale overheid, waarbij de algemene rijksarchivaris met het beheer is belast. Echter, voor (digitale kopieën van) papieren en andere analoge rijksarchieven is het kabinet van oordeel dat de samenwerking met de RHC's voortgezet moet worden.

Dit alles vraagt een andere en aangepaste bestuurlijke samenwerking. Wegens de centralisering van digitale rijksarchieven treedt de Staat uit de gemeenschappelijke regelingen van de RHC's. Wegens de voortzetting van de samenwerking voor (digitale kopieën van) papieren en andere analoge rijksarchieven voorziet de Archiefwet 20.. expliciet in mogelijkheid om voortaan aan de RHC's bepaalde taken en bevoegdheden te delegeren voor nader te omschrijven rijksarchieven. Dit betreft dus de (digitale kopieën van) papieren en andere analoge rijksarchieven in beheer bij de RHC's. De financiële middelen die daarvoor beschikbaar zijn worden conform diezelfde Archiefwet 20.. middels een specifieke uitkering als lumpsum aan de RHC's verstrekt.

Waarom overdracht van taken en bevoegdheden voor (digitale kopieën van) papieren en andere analoge rijksarchieven aan de Regionaal Historische Centra

Om te beginnen vanuit het oogpunt van cultureel erfgoed. Het blijft van groot belang dat de rijksarchieven in de provincie ter plaatse kunnen worden geraadpleegd, op of in de buurt van de plek waar ze zijn ontstaan. Deze documenten hebben vaak een sterk verband met de regionale geschiedenis, wat een breed publiek aanspreekt. Bovendien zijn beperkt toegankelijke archieven doorgaans alleen lokaal in te zien, net als kostbare en kwetsbare archiefstukken. De digitale voorzieningen van de RHC's zijn ook geschikt voor de opslag, het beheer en de terbeschikkingstelling van digitale kopieën van papieren en andere analoge rijksarchieven. Een laatste voordeel is dat deze archieven van het Rijk zo in samenhang met de archieven van andere overheden uit dezelfde regio toegankelijk zijn en blijven. Dit alles pleit voor het behoud van het RHC als (gevestigd) centrum van regionale historie en cultuurgeschiedenis. Bovendien zullen de RHC's via het beheer van deze rijksarchieven ook een belangrijke rol blijven spelen voor de andere belangen die in de Archiefwet 20.. genoemd worden: verantwoording van overheidshandelen, kennisneming van en de uitoefening van rechten en plichten en onderzoek.

Uitgangspunten voor de hoogte van de specifieke uitkeringen

De hoogte van de specifieke uitkering is gelijk aan de bijdrage van het Rijk als deelnemer aan de gemeenschappelijke regeling van een RHC in het laatste jaar voor de uittreding van het Rijk uit genoemde gemeenschappelijke regeling, met inbegrip van een eventuele loon- en prijsbijstelling over dat jaar. De specifieke uitkering kan voorts jaarlijks verhoogd worden in verband met loon- en prijsbijstellingen. Uit artikel 3.2 van de Archiefwet 20.. vloeit voort dat de minister verplicht is om aan een RHC een specifieke uitkering te verstrekken die adequaat is voor de uitvoering van de taken en bevoegdheden die de minister aan het RHC heeft overgedragen. Een verlaging van de specifieke uitkering kan enkel plaatsvinden door wijziging van deze regeling, waarbij de minister samen met het desbetreffende RHC zal moeten borgen dat de gedelegeerde taken en bevoegdheden nog uitgevoerd kunnen worden.

Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid

Bij het vormgeven van de regeling is uitgebreid aandacht besteed aan de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid. Daarnaast zijn RHC's betrokken geweest bij de voorbereiding. Hun suggesties zijn beoordeeld en verwerkt in de regeling.

² Dit is enkel anders voor de rijksarchieven in de provincie Zuid-Holland, die in beheer zijn bij het Nationaal Archief.

Internetconsultatie

Er is afgezien van een internetconsultatie. Alle direct betrokken partijen, te weten de RHC's, zijn bij de totstandkoming van de regeling betrokken.

Regeldruk

Op grond van deze regeling worden specifieke uitkeringen verstrekt aan de RHC's. De RHC's zijn openbare lichamen in de zin van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Deze regeling leidt derhalve niet tot regeldruk voor burgers, bedrijven of professionals.

Bij de uitwerking van deze regeling is getracht de uitvoeringslasten voor de RHC's zo beperkt mogelijk te houden. Zo is ervoor gekozen de specifieke uitkeringen jaarlijks ambtshalve toe te kennen, en sluit de wijze van verantwoording aan bij de gebruikelijke wijze van verantwoorden via de sisa-systematiek. Tot slot vervangt de specifieke uitkering de vroegere bijdrage van het Rijk aan de gemeenschappelijke regeling en de bijhorende bredere sturing en verantwoording.

Artikelsgewijs

Artikel 1

Artikel 1 bevat de begripsbepalingen. Met het begrip 'Regionaal Historisch Centrum' wordt specifiek verwezen naar de krachtens gemeenschappelijke regelingen ingestelde openbare lichamen, die zijn genoemd in artikel 2, tweede lid, van deze regeling. Met dit begrip worden in deze regeling kortom uitsluitend de elf genoemde RHC's bedoeld.

Artikel 2

Artikel 2 regelt de verstrekking van de specifieke uitkeringen aan de RHC's. De minister verstrekt jaarlijks een specifieke uitkering aan de in het tweede lid genoemde RHC's voor het beheer van rijksarchieven. Deze dekt ook de bijhorende kosten voor de inzet van medewerkers en voor de huisvesting. De bedragen van de specifieke uitkeringen zijn per RHC eveneens in het tweede lid gespecificeerd. De minister verstrekt de specifieke uitkeringen op grond van het derde lid jaarlijks ambtshalve voor 1 oktober. Omdat de verstrekking van de specifieke uitkeringen ambtshalve plaatsvindt, hoeven de RHC's geen jaarlijkse aanvragen in te dienen.

De jaarlijkse verstrekking van de specifieke uitkering, doet niet af aan het feit dat de specifieke uitkering een structureel karakter heeft. Op grond van artikel 3.2, eerste lid, van de wet is de minister immers verplicht om een specifieke uitkering te verstrekken voor de uitvoering van de taken die de minister op grond van artikel 3.1, eerste lid, van de Archiefwet 20.. aan de RHC's heeft overgedragen. Deze taakoverdracht is in beginsel voor onbepaalde tijd, en kan uitsluitend in een aantal specifieke gevallen – opgenomen in artikel 3.3, eerste lid, van de wet – worden ingetrokken.

Het vierde lid maakt mogelijk dat de specifieke uitkering tussentijds wordt verhoogd in verband met een loon- en prijsbijstelling. Op grond van het vijfde lid geeft de minister daarbij aan welk percentage van de specifieke uitkering wordt aangemerkt als loongevoelig, onderscheidenlijk prijsgevoelig. Deze kenmerking heeft geen consequenties voor de bestedingsvrijheid ten aanzien van de specifieke uitkering. Het zesde lid regelt de bevoorschotting. De specifieke uitkering wordt jaarlijks 100% bevoorschot, in vier gelijke delen per kwartaal. De betaling van een jaarlijkse verhoging als bedoeld in het vierde lid geschiedt afzonderlijk.

Artikel 3

In artikel 3 zijn de verplichtingen opgenomen die aan de specifieke uitkering verbonden zijn. Onderdeel a regelt dat elk RHC verplicht is een aantal documenten jaarlijks en vierjaarlijks in te dienen bij de minister. Elk RHC dient jaarlijks voor 30 september bij de minister de begroting met betrekking tot het volgende jaar in. Daarnaast dient elk RHC vierjaarlijks het meerjarenbeleidsplan bij de minister in.

Op grond van onderdeel b is het RHC verplicht om mee te werken aan beleidsmatig onderzoek door de minister. Onderdeel c voorziet ten slotte in een meldingsplicht. Op grond van deze meldingsplicht is een RHC verplicht om onverwijld bij de minister melding te doen, (i) indien aannemelijk is geworden dat de activiteiten waarvoor de specifieke uitkering is verstrekt niet, niet tijdig of niet geheel zullen worden verricht, (ii) indien aannemelijk is geworden dat niet, niet tijdig of niet geheel aan de verplichtingen die verbonden zijn aan de specifieke uitkering zal worden voldaan, of (iii) indien zich andere omstandigheden voordoen of zullen voordoen die van belang kunnen zijn voor een beslissing tot wijziging, intrekking of vaststelling van de

specifieke uitkering. In deze gevallen is het van belang dat een tijdige melding plaatsvindt, zodat de minister en het desbetreffende RHC tijdig met elkaar in gesprek kunnen gaan.

Artikel 4

Artikel 4 biedt een grondslag voor een tussentijdse verlaging van een specifieke uitkering (met andere woorden: een verlaging tijdens het jaar waarvoor de desbetreffende specifieke uitkering is verstrekt). Artikel 4 kan uitsluitend worden toegepast indien één van de omstandigheden van de meldingsplicht van toepassing is (zie nader de toelichting bij artikel 3 hierboven). Dit artikel is opgenomen om bijvoorbeeld mogelijk te maken dat de specifieke uitkering tussentijds wordt verlaagd, indien in overleg tussen het RHC en de minister is gebleken dat de verleende specifieke uitkering niet volledig zal kunnen worden besteed.

Artikel 5

Artikel 5 betreft de verantwoording. De verantwoording van de specifieke uitkering vindt plaats via de sisa-systematiek. Hierbij is de verantwoordingsystematiek die geldt op grond van artikel 17a van de Financiële-verhoudingswet van overeenkomstige toepassing verklaard. Op basis van dit artikel wordt verantwoording afgelegd door middel van een jaarrekening en jaarverslag, alsmede een accountantsverklaring en verslag van bevindingen. Omdat het per RHC verschilt of de wijze van verantwoording door gemeenten of de wijze van verantwoording door provincies wordt gevolgd, is in de regeling opgenomen dat de minister de toe te passen wijze van verantwoording in de beschikking bepaalt. Hiervoor is in afstemming met de RHC's gekozen, omdat voor de verantwoording van de specifieke uitkering zo goed mogelijk te kunnen aansluiten bij de financiële administratie van de RHC's.

Hierbij is ook artikel 58a van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten van overeenkomstige toepassing verklaard, omdat uit dit artikel voortvloeit (conform de sisa-systematiek) dat bij de jaarrekening een bijlage wordt gevoegd met verantwoordingsinformatie over de ontvangen specifieke uitkeringen op basis van indicatoren.

Voor de onderhavige specifieke uitkeringen zal voor de sisa-verantwoording worden gewerkt met vijf verantwoordingsindicatoren. De eerste indicator is de stand van de algemene reserve van het RHC aan het einde van het boekjaar (na toevoeging van een eventueel batig saldo over dat jaar). De tweede indicator zijn de totale baten die het RHC conform de jaarrekening voor het boekjaar heeft ontvangen, met inbegrip van het bedrag van de specifieke uitkering. Bij de derde indicator wordt de eerste indicator gedeeld door de tweede indicator en vermenigvuldigd met 100 tot een percentage. De vierde indicator vermeldt het maximumpercentage van de reserve dat voor elk RHC bepaald is in, of wordt vastgesteld op basis van de desbetreffende gemeenschappelijke regeling (in de meeste gevallen is dit een percentage van 10%). De vijfde en laatste indicator geeft aan of de derde indicator lager of gelijk is aan de vierde indicator.

Deze verantwoordingsystematiek is in overleg met de RHC's gekozen, omdat het de uitvoeringslasten voor de RHC's zoveel mogelijk beperkt. Tegelijkertijd kan met deze systematiek, in combinatie met de delegatiesystematiek die voortvloeit uit de Archiefwet 20.. en flankerende maatregelen, voldoende zekerheid worden geboden over de aanwending van de specifieke uitkering voor de uitvoering van de taken ten behoeve van het rijksarchief. Hierbij is ten eerste van belang dat de hoogte van de specifieke uitkering gelijk is aan de eerdere deelnemersbijdrage van het Rijk voor de RHC's, en derhalve een historische basis heeft. Daarnaast kan de minister op verschillende manieren toezien op de adequate uitvoering van de overgedragen taken door RHC. Op grond van deze regeling zijn de RHC's verplicht om (in aanvulling op de jaarverslaggeving die via de sisa-systematiek wordt ingediend) jaarlijks de begroting, en vierjaarlijks het meerjarenbeleidsplan bij de minister in te dienen, maar de minister kan ook, op de voet van artikel 10:20, derde lid, van de Algemene wet bestuursrecht indien nodig bij het RHC aanvullende inlichtingen vragen over de uitvoering van de overgedragen taken. Ten slotte is de minister voornemens om met de RHC's een 'Bestuursconvenant structurele samenwerkingsafspraken' te sluiten om nader invulling te geven aan de samenwerking tussen de minister en de RHC's. In dit convenant zal in ieder geval worden vastgelegd dat jaarlijks overleg plaatsvindt tussen de minister en de RHC's over de belangrijkste ontwikkelingen.

Artikel 6

Artikel 6 regelt de vaststelling van de specifieke uitkeringen. Op grond van het eerste lid stelt de minister een specifieke uitkering vast binnen 22 weken na ontvangst van de verantwoording over het jaar waarin de activiteiten waarvoor de specifieke uitkering is verleend. Op grond van het tweede lid kan de minister er bij de vaststelling mee instemmen dat bij een positief resultaat de specifieke uitkering gedeeltelijk wordt aangewend voor de vorming van een reserve of voorziening. Instemming ligt voor de hand wanneer het in de betreffende

gemeenschappelijke regeling vastgestelde maximumpercentage van de reserve niet wordt overschreden. Indien een RHC de specifieke uitkering gedeeltelijk op deze manier wil aanwenden, ligt voor de hand dat hierover reeds vroegtijdig met de minister wordt afgestemd. De begrotingscyclus van de RHC's biedt daarvoor voldoende ruimte. Ook deze bepaling draagt ertoe bij dat voldoende zekerheid kan worden geboden over de aanwending van de specifieke uitkering voor de uitvoering van de taken ten behoeve van het rijksarchief.

Op grond van het derde lid kan de specifieke uitkering in een aantal specifieke gevallen lager worden vastgesteld. Een lagere vaststelling is alleen mogelijk indien de specifieke uitkering niet of niet volledig overeenkomstig het doel van de regeling is besteed (bijvoorbeeld door onderbesteding of door misbruik, oneigenlijk gebruik of fraude), of indien niet of niet volledig is voldaan aan de verplichtingen die aan de specifieke uitkering verbonden zijn.

Artikel 7

Artikel 7 bevat een grondslag voor de minister om een onverschuldigd betaald bedrag terug te vorderen. Hiervan kan sprake zijn indien de minister de specifieke uitkering tussentijds heeft verlaagd onder toepassing van artikel 4, of lager heeft vastgesteld onder toepassing van artikel 6. Het tweede lid van artikel 7 maakt het mogelijk dat de minister de terug te vorderen bedragen verrekent met nog te betalen voorschotten van de specifieke uitkering voor het desbetreffende kalenderjaar, of met de specifieke uitkering voor een daaropvolgend kalenderjaar.

Artikel 8

In artikel 8 is een begrotingsvoorbehoud opgenomen. Op grond van dit artikel worden de specifieke uitkeringen die worden verstrekt ten laste van een begroting die nog niet is vastgesteld, verstrekt onder de voorwaarde dat daartoe in de begroting voldoende middelen ter beschikking worden gesteld. Met dit begrotingsvoorbehoud wordt aangesloten bij het begrotingsvoorbehoud dat op grond van artikel 4:34, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht bij de verstrekking van subsidies kan worden gemaakt.

Voor de volledigheid zijn het derde tot en met vijfde lid van artikel 4:34 van de Algemene wet bestuursrecht van overeenkomstige toepassing verklaard.

Artikel 9

Artikel 9 regelt de inwerkingtreding van de regeling. De regeling treedt in werking met ingang van 1 januari 2027. Daarmee sluit de inwerkingtredingsdatum aan op het moment waarop de Archiefwet 20.. en de onderliggende regelgeving in werking treedt.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

PM

Beschikking specifieke uitkering beheer rijksarchief

Geacht dagelijks bestuur,

Het Rijk kent uw Regionaal Historisch Centrum met deze beschikking een specifieke uitkering voor beheer rijksarchief toe voor het jaar 2027. Specifieke uitkeringen zijn middelen uit 's Rijks kas toe die onder voorwaarden worden verstrekt. In het vervolg van deze beschikking wordt u over deze voorwaarden geïnformeerd.

VERSTREKT DOOR

Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

TOEGEKEND AAN

Het Regionaal Historisch Centrum Gelders Archief

DATUM

[dag, maand en jaar]

KENMERK

[brief- of uniek nummer]

TYPE

Specifieke uitkering

NAAM

Beschikking ter uitvoering van de Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van [datum], nr. WJZ/[nummer] (ID[nummer]), houdende regels voor het verstrekken van specifieke uitkeringen voor de uitoefening van de door de minister overgedragen taken en bevoegdheden tot beheer van rijksarchief (Regeling specifieke uitkering beheer rijksarchief)

CODERING

[PM SiSa-code – wordt ingevuld na goedkeuring en bijhorende aanlevering code door BZK]

BEDRAG

€ [PM bedrag – is gelijk aan bedrag laatste bijdrage rijk voor uittreding incl. evt. indexering, conform toezegging in Bestuursconvenant van 1 februari 2024 en vermelding in artikelsgewijze toelichting bij artikel 5 van de SPUK-regeling]

Periode uitvoeringsactiviteiten

2027

BASIS VAN DE VERSTREKKING

Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van [datum], nr. WJZ/[nummer] (ID[nummer]), houdende regels voor het verstrekken van specifieke uitkeringen voor de uitoefening van de door de minister overgedragen taken en bevoegdheden tot beheer van rijksarchief (Regeling specifieke uitkering beheer rijksarchief). Staatscourant, [jaartal/nummer].

BELEIDSDOELSTELLING

De Archiefwet 20.. geeft de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in artikel 3.1 de bevoegdheid om zijn taken en bevoegdheden voor nader te omschrijven rijksarchieven over te dragen aan het dagelijks bestuur van een 'Regionaal Historisch Centrum (hierna: RHC). Voor het RHC Gelders Archief heeft de minister op [datum] een besluit in die zin genomen. Daarbij zijn de taken en bevoegdheden van de minister ten aanzien van (digitale kopieën van) papieren en andere analoge rijksarchieven die in beheer zijn bij het RHC, aan het dagelijks bestuur van het RHC overgedragen. De financiële middelen die daarvoor nodig zijn worden middels deze specifieke uitkering aan het RHC Gelders Archief uitgekeerd.

WIJZE VAN BETALING

U ontvangt een voorschot van 100 procent van de uitkering, dat in vier gelijke delen per kwartaal wordt uitbetaald. De termijnen worden uitbetaald in de maanden januari, april, juli en oktober van het jaar waarop de specifieke uitkering betrekking heeft.

Bankrekeningnummer waarop het toegekende bedrag zal worden gestort

Het bedrag zal worden gestort op bankrekeningnummer [bankrekeningnummer] t.n.v. het Regionaal Historisch Centrum Gelders Archief.

FINANCIËLE-VERHOUDINGSWET

U dient het beschikte bedrag uiterlijk op 15 juli van het jaar volgend op het begrotingsjaar te verantwoorden, zoals geregeld in de Financiële-verhoudingswet, artikel 17a. U volgt hierbij de wijze van verantwoording door [decentrale overheid].

VERANTWOORDING

U verantwoordt via het systeem van single information, single audit zoals bepaald in de ministeriële regeling informatieverstrekking sisa.

TERUGVORDERINGBELEID

De minister kan de specifieke uitkering lager vaststellen en terugvorderen:

- a. voor zover er geen (volledige) of onjuiste verantwoordingsinformatie is verstrekt;
- b. bij het niet tijdig indienen van de verantwoordingsinformatie;
- d. voor zover de uitkering niet of niet rechtmatig is besteed;
- e. voor zover de rechtmatigheid van de besteding onzeker is;
- f. voor zover niet aan de overige verplichtingen uit de Regeling specifieke uitkering beheer rijksarchief is voldaan;
- g. voor zover sprake is van een batig saldo, behoudens indien dit batig saldo met toestemming van de Minister als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de Regeling specifieke uitkering beheer rijksarchief, wordt aangewend ten behoeve van een reserve of voorziening van het RHC; of
- h. voor zover de algemene reserve, al dan niet na toevoeging van een batig saldo als bedoeld in onderdeel g, het percentage van 10% van de totale baten, met inbegrip van de specifieke uitkering zou overschrijden.

INDICATOREN

De volgende indicatoren worden uitgevraagd

- 01 algemene reserve (jaar T) - aard van de controle R
- 02 totale baten, met inbegrip van spuk (jaar T) - aard van de controle R
- 03 indicator 01 / indicator 02 × 100% - aard van de controle R
- 04 het gestelde maximumpercentage bepaald in, dan wel vastgesteld op basis van de gemeenschappelijke regeling van het RHC - aard van de controle n.v.t.
- 05 is indicator 03 ≤ 04? - aard van de controle R

Vaststelling

De specifieke uitkering wordt vastgesteld binnen 22 weken na ontvangst van de verantwoording over de jaarlijkse activiteitenperiode, waarvoor de specifieke uitkering is verleend. De minister kan er bij de vaststelling mee instemmen dat bij een positief resultaat de specifieke uitkering gedeeltelijk wordt aangewend voor de vorming van een reserve. U wordt verzocht hierover vroegtijdig met de minister af te stemmen.

Overige op te vragen informatie

U dient jaarlijks uiterlijk op 30 september de vastgestelde begroting aan te leveren en vierjaarlijks uiterlijk op 30 september een meerjarenbeleidsplan aan te leveren. Het meerjarenbeleidsplan dient u voor de eerste keer in in [jaartal]. Voorts dient u alle inlichtingen, gegevens en bescheiden te verschaffen die van belang zijn voor de werking van deze regeling en de ontwikkeling van het door de minister te voeren archiefbeleid.

CORRESPONDENTIE

Voor inhoudelijke vragen over deze regeling kunt u contact opnemen via [e-mailadres].

Voor vragen over de verantwoordingsprocedure kunt u contact opnemen via postbusibi@minbzk.nl.

Hoogachtend,

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,

[PM]

Overeenkomstig de Algemene wet bestuursrecht kan tegen deze beschikking schriftelijk bezwaar worden gemaakt door degene wiens belang rechtstreeks bij deze beschikking betrokken is. Daartoe moet binnen zes weken na de dag van verzending van deze beschikking een bezwaarschrift worden ingediend bij de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Het bezwaarschrift dient te worden ondertekend en ten minste te bevatten de naam en adres van de indiener, de dagtekening, een omschrijving van deze beschikking alsmede de reden(en) waarom de beschikking niet juist wordt gevonden. Verzocht wordt bij het bezwaarschrift een kopie van deze beschikking en eventueel andere op de zaak betrekking hebbende stukken te voegen. Het bezwaar schort de werking van deze beschikking niet op.

Bestuursconvenant duurzame samenwerking ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de regionale historische centra

Partijen,

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, handelend in de hoedanigheid van bestuursorgaan, hierna te noemen: 'de Staatssecretaris';

De algemene rijksarchivaris, tevens directeur van het Nationaal Archief, hierna te noemen: 'de algemene rijksarchivaris';

en

Brabants Historisch Informatie Centrum;

Collectie Overijssel;

Drents Archief;

Het Flevolands Archief;

Gelders Archief;

Groninger Archieven;

Historisch Centrum Limburg;

Noord-Hollands Archief;

Het Utrechts Archief;

Zeeuws Archief;

hierna gezamenlijk te noemen: de besturen;

Overwegen het volgende,

Preambule

- De Regionale Historische Centra (hierna: RHC's) zijn sinds de jaren '90 van de vorige eeuw als samenwerkingsverband tussen de rijksarchiefbewaarplaatsen in de provinciehoofdsteden¹ en decentrale partners op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen gevormd;
- Doelstelling was een breder publiek toegang te verlenen tot de inhoud van de archiefcollecties die de verschillende partners in de hoofdsteden van de provincies hadden bijeengebracht;
- Een andere doelstelling was een krachtenbundeling met een steviger financiële basis als bijdrage aan het professionele beheer van de gezamenlijke collecties;
- Na ruim een kwart eeuw van samenwerking trekken partijen de conclusie dat de opzet is geslaagd. De RHC's zijn inmiddels een bekend merk in de archief- en erfgoedsector en niet meer weg te denken in het landschap van erfgoedbeherende instellingen. Met hun rijke archiefcollecties bezitten de RHC's een unieke schat om de verhalen van het verleden te kunnen vertellen en van daaruit de brug te slaan naar de actualiteit. De authentieke bronnen bieden bovendien de mogelijkheid om mensen op het spoor te zetten van hun eigen identiteit en onderzoek te laten plegen naar wat zich voor ons heeft afgespeeld;
- Voor de RHC's bestaat binnen de samenwerking veel gelegenheid om zich te onderscheiden, al naar gelang beleid en prioriteiten. Voorbeelden hiervan zijn regionale thema's en eigen digitaliseringsprojecten;
- Een ontwikkeling die bij het oprichten van de RHC's nog in de kinderschoenen stond, is de digitalisering van de informatiehuishouding van de overheid. Sinds het begin van de 21e eeuw is het belang van digitaal archiefbeheer sterk toegenomen. De overheid werkt en communiceert

¹ Zoals opgenomen in artikel 26, tweede lid, van de Archiefwet 1995.

digitaal, zowel in de eigen bedrijfsvoering als in het verkeer met burgers;

- De RHC's tonen zich bij al deze ontwikkelingen centrum van lokale en regionale geschiedenis en erfgoed. Zij kunnen tevens als adviseur optreden van overheidsorganisaties in het belang van een betrouwbare informatiehuishouding van de overheid en bijdragen aan de duurzame toegankelijkheid van overheidsinformatie;

Informatiehuishouding Rijk

- De digitalisering van de informatiehuishouding leidt tot centralisering van de voorzieningen van informatiebeheer bij het Rijk, waarvoor het Nationaal Archief de wettelijke archiefbewaarplaats of archiefdienst is;
- Voor het Rijk is het belangrijk dat het Nationaal Archief zich de komende jaren met zijn digitale diensten en voorzieningen volledig op de rijksoverheid richt. De verbeteracties van de informatiehuishouding die zijn ingezet vergen een centrale inzet. Dit betekent dat de RHC's voor een e-depotvoorziening en daaraan verbonden diensten voor de decentrale deelnemers zijn aangewezen op eigen voorzieningen en initiatieven. Eerder zijn voor aanloopkosten aan alle RHC's eenmalig middelen ter beschikking gesteld en te kennen gegeven dat de rijksmiddelen die tot het moment van uittreden jaarlijks aan de gemeenschappelijke regelingen worden toegekend voor dit beheer beschikbaar blijven.² De RHC's beschouwen het aanbieden van e-depotdiensten inmiddels als een eigen verantwoordelijkheid;
- Als gevolg van genoemde centralisering heeft de ambtsvoorganger van de Staatssecretaris aangekondigd om per inwerkingtreding van de nieuwe Archiefwet uit de gemeenschappelijke regelingen van de RHC's te treden, onder voortzetting van het beheer van de papieren en de binnen DTR-3 gedigitaliseerde rijksarchiefcollecties in de RHC's;³
- De Staatssecretaris is zich ervan bewust dat dit uittreden de indruk kan wekken dat hiermee tevens een einde komt aan de nauwe samenwerking tussen partijen die de RHC's al zoveel jaren kenmerkt. Nu dit geenszins zo is, vraagt dit om een (her)bevestiging van vertrouwen, waaraan dit covenant uitdrukking geeft;
- Het wetsvoorstel voor de Archiefwet 2021⁴ biedt een grondslag die het mogelijk maakt dat de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (hierna: OCW) bij besluit zijn taken en bevoegdheden voor bepaalde documenten overdraagt aan onder meer het dagelijks bestuur van een openbaar lichaam of aan het bestuur van een bedrijfsvoeringsorganisatie als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen dat of die blijkens de gemeenschappelijke regeling archiefbeheer ten doel heeft.

Spreken het volgende af,

Artikel 1. Doel

1. Voortzetten samenwerking

- a. Partijen spreken uit dat zij de onderlinge samenwerking na het uittreden door de Staatssecretaris uit de gemeenschappelijke regelingen langdurig willen voortzetten en dat zij zich hiervoor zullen inspannen. Dit doet zowel recht aan de over de afgelopen jaren opgebouwde, hechte relatie als aan de belangen die hiermee worden gediend.
- b. Deze belangen zijn enerzijds gelegen in het blijvend beheer en de toegankelijkheid van de rijkscollecties, waarvoor de besturen zorg zullen blijven dragen, en anderzijds in het voortzetten en doorontwikkelen van de RHC's als regionaal centrum voor het informatiebeheer van de overheid en als regionaal knooppunt van erfgoedcollecties.

2. Beheer en toegankelijkheid rijksarchiefcollecties

- a. De besturen spreken uit om na bovengenoemd besluit tot uittreding zorg te (blijven) dragen voor het beheer van de overgebrachte en nog over te brengen papieren en de onder het programma DTR-3 gedigitaliseerde rijksarchiefcollecties en deze voor een breed publiek alsmede specifieke doelgroepen, zoals journalisten, onderzoekers en historici, toegankelijk te maken en aan hen te presenteren.
- b. De RHC's maken hierbij gebruik van hun kennis van de specifieke achtergrond waartegen deze archieven zijn gevormd en van de doelgroepen die met de bronnen van de (regionale) geschiedenis in aanraking kunnen worden gebracht.
- c. Wat betreft het overbrengen van hybride rijksarchieven na het moment van uittreden door de Staatssecretaris uit de gemeenschappelijke regelingen maken partijen onderling afspraken waar

² Kamerstukken II, 2021-2022, 35 925-VIII, nr.150, brief aan de RHC's van 15 december 2021.

³ Kamerstukken II, 2022-2023, 36 200-VIII, nr.180; brief aan de RHC's van 25 november 2022.

⁴ Kamerstukken II 2021/22, 35 968, nr. 2.

en door welke partij deze het beste zijn te beheren.

3. Informatiebeheer en erfgoed

- a. Informatie en (cultureel) erfgoed zijn twee zijden van dezelfde medaille. Informatie die vandaag en morgen wordt gecreëerd vormt later onze geschiedenis en omgekeerd geeft het archief toekomst aan ons verleden. De besturen spannen zich enerzijds in om de RHC's te positioneren en verder te ontwikkelen als betrouwbare en vakkundige expertisecentra voor informatiebeheer, en anderzijds om deze voort te zetten en waar mogelijk te versterken als regionale knooppunten van de erfgoedcollecties.
- b. De besturen richten zich hierbij op de afspraken die gemaakt zijn in het kader van de Nationale Strategie Digitaal Erfgoed en de uitwerking van deze afspraken in de vorm van de Digitaal Erfgoed Referentie Architectuur (DERA).⁵

4. Digitalisering en kennisdeling

- a. Partijen spreken uit dat zij kennis en kennisproducten zullen uitwisselen op het gebied van digitalisering van de informatiehuishouding, duurzame toegankelijkheid van overheidsinformatie, cultureel erfgoed(educatie) en publieksbereik. Het Nationaal Archief vervult hierin namens de Staatssecretaris een belangrijke rol als kennispartner.

5. Bestuur en samenstelling

- a. De besturen dragen zorg voor een stevig fundament van de RHC's. Het Rijk onderschrijft het streven naar een brede samenstelling van deelnemers als waarborg voor bestuurskracht, regionale hechting en een financiële basis die zowel adequaat beheer als investeren in vernieuwing mogelijk maakt.

6. Overleg

- a. De besturen nodigen periodiek of wanneer zij dat nodig vinden (een vertegenwoordiger van) de Staatssecretaris uit in hun midden om zaken die het gemeenschappelijk belang, het functioneren van het RHC of het beheer van de rijksarchiefcollecties raken gezamenlijk te bespreken. Omgekeerd geven de besturen gevolg aan een verzoek van de Staatssecretaris om over zaken als deze in overleg te treden.
- b. Partijen wijzen contactpersonen aan en zorgen dat hun contactgegevens wederzijds bekend zijn.
- c. Partijen spreken af dat zij elkaar tijdig informeren en betrekken aangaande alle zaken die raken aan de samenwerking en het beheer van de rijksarchiefcollecties. Hiertoe behoren ook het voornemen tot beëindigen van de samenwerking, fusie of zaken van die strekking.

7. Voortzetten bijdrage

- a. De Staatssecretaris bevestigt de afspraken om de financiële bijdrage die verbonden is aan het beheer van de papieren en de binnen DTR-3 gedigitaliseerde rijksarchiefcollecties in de gemeenschappelijke regelingen na haar uittreden daaruit voort te zetten. Dit kan plaatsvinden als uitvloeisel van de overdracht van verantwoordelijkheden voor overgebrachte documenten, zoals opgenomen in de voorgestelde Archiefwet 2021, en worden gerealiseerd door een specifieke uitkering zoals bedoeld in artikel 15a van de Financiële-verhoudingswet.
- b. De besturen spannen zich in om te bewerkstelligen dat de gemeenten, provincies en waterschappen die deelnemen aan de gemeenschappelijke regelingen, na het uittreden door de Staatssecretaris daaruit, blijven bijdragen aan het beheer van de decentrale archiefcollecties en andere activiteiten die archivering of kennisdeling van historisch materiaal als oogmerk hebben.

OVERIGE BEPALINGEN

8. Evaluatie

- a. Partijen evalueren de uitvoering en werking van dit convenant voor het eerst twee jaar na in werking treden, waarna het convenant telkens om de vier jaar wordt geëvalueerd, of zoveel eerder als partijen daartoe gezamenlijk besluiten.
- b. Kosten van de evaluatie worden door elke partij voor een gelijk deel gedragen.

⁵ Hiertoe kunnen de besturen gebruikmaken van voorzieningen en expertise van het Netwerk Digitaal Erfgoed, dat uitvoering geeft aan de Nationale Strategie.

9. Wijziging, opzegging en beëindiging

- a. Elke partij kan de andere partijen schriftelijk verzoeken het convenant te wijzigen. De wijziging behoeft de schriftelijke instemming van alle partijen.
- b. De wijziging en de verklaringen tot instemming worden als bijlage aan het convenant gehecht.
- c. Indien een wijziging van de wetgeving op het gebied van de archieven, een wijziging in de verantwoordelijkheden voor overgebrachte documenten of een onvoorziene omstandigheid erin resulteert dat de afspraken in dit convenant billijkheidshalve behoren te eindigen, kan elke partij dit convenant met inachtneming van een redelijke termijn geheel of gedeeltelijk schriftelijk opzeggen.
- d. Wanneer een partij het convenant opzegt, blijft het convenant voor de overige partijen in stand voor zover de inhoud en de strekking ervan zich daartegen niet verzetten.
- e. Ingeval van opzegging en beëindiging van het convenant is geen van de partijen jegens een andere partij schadelijkt.

10. Toetredingsregeling

Decentrale overheden die toetreden tot een openbaar lichaam of bedrijfsvoeringsorganisatie dat of die partij is bij dit convenant zijn langs die weg gebonden aan afspraken in dit convenant.

11. Toepasselijk recht, afdwingbaarheid en geschillen

- a. Op dit convenant is uitsluitend Nederlands recht van toepassing.
- b. Dit convenant is niet in rechte afdwingbaar.
- c. Indien sprake is van een geschil, treden partijen met elkaar in overleg om te bezien of in der minne een oplossing van het geschil kan worden gevonden.
- d. Indien het minnelijke overleg niet binnen drie maanden leidt tot een oplossing van het geschil, kunnen partijen dit convenant beëindigen met inachtneming van artikel 9 van dit convenant.

SLOTBEPALINGEN

12. Inwerkingtreding en looptijd

Dit convenant treedt in werking met ingang van de dag van uittreden door de Staatssecretaris uit de gemeenschappelijke regelingen van de RHC's, heeft het oogmerk van duurzame samenwerking en wordt daarom voor onbepaalde tijd aangegaan.

13. Publicatie in Staatscourant

- a. Binnen zes weken na ondertekening van dit convenant wordt de tekst daarvan gepubliceerd in de Staatscourant.
- b. Bij wijzigingen in het convenant vindt het eerste lid overeenkomstige toepassing.
- c. Van toetreden, opzeggen, ontbinden of beëindigen wordt melding gemaakt in de Staatscourant.

Aldus overeengekomen Haarlem, 1 februari 2024

*F.Q. Gräper-van Koolwijk
Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap*

*A. Doek
Algemeen Rijksarchivaris*

Het Brabants Historisch Informatie Centrum

*P.L.B.A. van Geel
Voorzitter van het Algemeen Bestuur*

Collectie Overijssel

*J.C. Gerritsen
Voorzitter van het Algemeen Bestuur*

Het Drents Archief

*M. Hoogeveen
Voorzitter van het Algemeen Bestuur*

Het Flevolands Archief

*S. Kruis
Voorzitter van het Algemeen Bestuur*

Het Gelders Archief

*De Voorzitter van het Algemeen Bestuur,
namens deze
F.J.W. van Kan
Algemeen Directeur*

De Groninger Archieven

*De Voorzitter van het Algemeen Bestuur,
namens deze
E. de Jonge
Directeur*

Het Historisch Centrum Limburg

*De Voorzitter van het Algemeen Bestuur,
namens deze
L. Wiggers
Algemeen Directeur*

Het Noord-Hollands Archief

*J. Wienen
Voorzitter van het Algemeen Bestuur*

Het Utrechts Archief

*De Voorzitter van het Algemeen Bestuur,
namens deze
R.G.H. van Muilekom
Lid van het Algemeen Bestuur*

Het Zeeuws Archief

*A.J. Koppejan
Voorzitter van het Algemeen Bestuur*

De besturen van het Brabants Historisch Informatie Centrum, Collectie Overijssel, het Drents Archief, het Flevolands Archief, het Gelders Archief, de Groninger Archieven, het Historisch Centrum Limburg, het Noord-Hollands Archief, het Utrechts Archief, het Zeeuws Archief

1 februari 2024

Side letter bij Bestuursconvenant duurzame samenwerking Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de Regionale Historische Centra

Geachte besturen van de Regionale Historische Centra,

Zoals u bekend is, wil het Rijk met de inwerkingtreding van de nieuwe Archiefwet uit de gemeenschappelijke regelingen met de Regionale Centra treden. Het bestuursconvenant dat wij binnenkort gezamenlijk zullen ondertekenen onderstreept dat het Rijk zich betrokken blijft voelen bij het belangrijke werk dat uw organisaties verrichten. Daarnaast zal ik in de komende periode met ieder van u nog individueel in gesprek gaan over de gevolgen van de uittreding voor uw specifieke instelling. Per RHC zal vervolgens een uittredingsbesluit, een delegatiebesluit en een beschikking voor een specifieke uitkering ten behoeve van het beheer van de rijksarchieftaken worden opgesteld.

In artikel 7 van het Convenant dat wij zullen ondertekenen bevestig ik mijn voornemen om de financiële bijdrage die verbonden is aan het beheer van de rijksarchieffcollecties ook na mijn uittreden uit de gemeenschappelijke regelingen voort te zetten. Deze bijdrage kan jaarlijks worden aangepast in verband met de ontwikkeling van lonen of prijzen met een percentage, zoals dit in het voorkomende geval door de Minister in de loop van het begrotingsjaar voor het geheel van zijn bijdrage wordt vastgesteld.

Het is mijn streven om binnen de SiSa-verantwoordingsystematiek zoveel als mogelijk de verantwoording te blijven volgen die tot op heden gehanteerd is zodat de financiële indicatoren die van belang zijn voor het volgen van de financiële gezondheid van uw instellingen en die al te vinden zijn in uw jaarrekeningen, niet nogmaals opgevraagd zullen hoeven te worden.

Ik spreek tenslotte van harte mijn waardering uit voor alle Regionale Historische Centra. Uw belangrijke rol in de regio voor de bewaring en beschikbaarstelling van cultureel erfgoed is onmiskenbaar en ik zie uit naar een positieve en langdurige samenwerking tussen uw instellingen en het ministerie van OCW.

F.O. Gräper-van Koolwijk

Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

BESTUURSCONVENANT STRUCTURELE SAMENWERKINGSAFSPRAKEN

MINISTERIE VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP EN DE REGIONAAL HISTORISCHE CENTRA

Preambule

- Wegens de digitalisering van overheid en samenleving wordt de Archiefwet 1995 gemoderniseerd en vervangen door de Archiefwet 20.. De Archiefwet 20.. treedt in werking met ingang van [PM datum]. Diezelfde digitalisering heeft ook gevolgen voor de rijksarchieven in de verschillende provincies, die in beheer zijn bij de Regionaal Historische Centra (RHC's).ⁱ
- De digitale archieven van in de provincie gevestigde organen van het Rijk of van de overheidsorganen, waarvan de functies zich niet over het gehele rijk uitstrekken of hebben uitgestrekt, worden feitelijk overgebracht naar het centrale e-depot van het Nationaal Archief. De Archiefwet 20.. voorziet bijgevolg één Nationaal Archief als de archiefdienst voor de bewaring van blijvend te bewaren documenten van de centrale overheid, waarbij de rijksarchivaris met het beheer is belast.
- Echter, voor (digitale kopieën van) papieren en andere analoge rijksarchieven is het kabinet van oordeel dat de samenwerking met de RHC's voortgezet moet worden. Om te beginnen vanuit het oogpunt van cultureel erfgoed. Het blijft van groot belang dat de rijksarchieven in de provincie ter plaatse kunnen worden geraadpleegd, op of in de buurt van de plek waar ze zijn ontstaan. Deze documenten hebben vaak een sterk verband met de regionale geschiedenis, wat een breed publiek aanspreekt. De digitale voorzieningen van de RHC's zijn ook geschikt voor de opslag, het beheer en de terbeschikkingstelling van digitale kopieën van papieren en andere analoge rijksarchieven. Een ander voordeel is dat deze archieven van het Rijk zo in samenhang met de archieven van andere overheden uit dezelfde regio toegankelijk zijn en blijven. Tot slot hebben de RHC's decennia ervaring met bredere publiekswerking in de vorm van tentoonstellingen, educatieve programma's en allerhande evenementen. Dit alles pleit voor het behoud van het RHC als (gevestigd) centrum van regionale historie en cultuurgeschiedenis. Bovendien zullen de RHC's via het beheer van deze rijksarchieven ook een belangrijke rol blijven spelen voor de andere belangen die in de Archiefwet 20.. genoemd worden: verantwoording van overheidshandelen, kennisneming van en de uitoefening van rechten en plichten en onderzoek.
- Dit alles vraagt een andere en aangepaste bestuurlijke samenwerking. Wegens de centralisering van digitale rijksarchieven treedt de Staat uit de gemeenschappelijke regelingen van de RHC's. Wegens de voortzetting van de samenwerking voor (digitale kopieën van) papieren en andere analoge rijksarchieven voorziet de Archiefwet 20.. expliciet in de mogelijkheid om aan de RHC's bepaalde taken en bevoegdheden te delegeren voor nader te omschrijven rijksarchieven. Dit betreft de (digitale kopieën van) papieren en andere analoge rijksarchieven in beheer bij de RHC's. De financiële middelen die daarvoor nodig zijn worden conform diezelfde Archiefwet 20.. middels een specifieke uitkering als lumpsum aan de RHC's verstrekt, waarbij het van belang is dat RHC's deze financiële middelen zelfstandig, efficiënt en verantwoord kunnen aanwenden. Ook de rijksarchivaris zal wegens de gedeelde verantwoordelijkheid voor de rijksarchieffcollectie nauw met de RHC's blijven samenwerken op het gebied van beheer, toegankelijkheid, kennisontwikkeling en kennisdeling.
- Met de uittreding van het Rijk uit de gemeenschappelijke regelingen veranderen de verhoudingen in het (algemeen en dagelijks) bestuur van de RHC's. Het Rijk heeft met het in werking treden van de Archiefwet 20.. geen zitting meer in dit bestuur. Hierdoor kan de schijn ontstaan dat het Rijk zich niet meer verantwoordelijk voelt voor de toekomst van de RHC's. Dit is geenszins het geval. Het Rijk is en blijft zich bewust van het belang van de continuïteit van de RHC's. Tegen deze achtergrond wordt de samenwerking deels langs bestaande en deels langs nieuwe wegen voortgezet.
- De Archiefwet 20.., het delegatiebesluit, de regeling en beschikking voor de toekenning van de specifieke uitkering en de uittreedregeling (ook wel: uittreedplan) bieden de RHC's daarbij juridisch houvast. Zowel dit bestuursconvenant als een eerder, op 1 februari 2024 afgesloten bestuursconvenant (Staatscourant 2024, 6919) bouwen daarop voort door de samenwerking verder te verankeren, verdiepen en verbreden. Besluit het Rijk om als gevolg van een beleidsmatige heroverweging deze samenwerking toch te beëindigen en de gedelegeerde taken en bevoegdheden in te trekken, dan zal de specifieke uitkering gedurende vijf jaar na dagtekening van het besluit tot

intrekking doorbetaald worden. Dat volgt uit artikel 3.2 en artikel 3.3, eerste lid, aanhef en onderdeel c en tweede lid van de Archiefwet 20..

Partijen

- De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, handelend in de hoedanigheid van bestuursorgaan, hierna te noemen: 'OCW'
- De (algemene) rijksarchivaris, tevens directeur van het Nationaal Archief, hierna te noemen: 'de (algemene) rijksarchivaris'
- Brabants Historisch Informatie Centrum
- Collectie Overijssel
- Drents Archief
- Gelders Archief
- Groninger Archieven
- Het Flevolands Archief
- Het Utrechts Archief
- Historisch Centrum Limburg
- Noord-Hollands Archief
- Tresoar
- Zeeuws Archief

Overwegen het volgende,

- Partijen spreken uit dat zij de onderlinge samenwerking structureel willen verankeren en dat zij zich hiervoor zullen inspannen. Dit doet recht aan de gezamenlijke belangen die hiermee worden gediend.
- Deze belangen zijn enerzijds gelegen in het blijvend beheer en de toegankelijkheid van de rijksarchieven, waarvoor de besturen zorg zullen blijven dragen, en anderzijds in het voortzetten en doorontwikkelen van de RHC's als regionaal knooppunt van erfgoedcollecties en – waar van toepassing - als regionaal kenniscentrum voor het informatiebeheer van de overheid. Specifiek voor Tresoar speelt daarenboven de bescherming en erkenning van de Friese taal en cultuur.
- Een ander gezamenlijk belang is aan de orde bij die RHC's die een pand huren dat eigendom is van de Staat der Nederlanden, wat afspraken over hun huisvesting in artikel 12 verklaart.

Spreken het volgende af,

Artikel 1 Definitiebepalingen

- a. Convent: overleg van de directeurs van het Nationaal Archief en van de Regionaal Historische Centra;
- b. Deelnemers RHC: bestuursorganen (gemeente, provincie, waterschap of ander openbaar lichaam) of rechtspersonen die in de gemeenschappelijke regeling van het desbetreffende RHC participeren;
- c. Digitale kopieën: digitale kopieën die gerealiseerd zijn met middelen van en conform de kwaliteitseisen van het Rijk;
- d. Nationaal Archief: Nationaal Archief als bedoeld in artikel 6.1 van de Archiefwet 20..;
- e. Particuliere rijksarchieven: archieven in de rijksarchieffcollectie van particuliere herkomst;
- f. Rijksarchivaris: rijksarchivaris als bedoeld in artikel 6.1, derde lid van de Archiefwet 20..;
- g. RHC's: Brabants Historisch Informatie Centrum, Collectie Overijssel, Drents Archief, Gelders Archief, Groninger Archieven, Het Flevolands Archief, Het Utrechts Archief, Historisch Centrum Limburg, Noord-Hollands Archief, Tresoar, Zeeuws Archief;
- h. SPUK-regeling: Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap houdende regels voor het verstrekken van specifieke uitkeringen voor de uitoefening van de door de minister overgedragen taken en bevoegdheden tot beheer van rijksarchief (Regeling specifieke uitkering beheer rijksarchief).

Artikel 2 Doel

Het doel van dit convenant is het vastleggen van structurele samenwerkingsafspraken tussen partijen.

Beheer rijksarchiefcollectie

Artikel 3 Kwaliteitseisen

- a. Het Nationaal Archief en de RHC's streven naar een eenduidig beheer ten aanzien van de rijksarchiefcollectie.
- b. Het Nationaal Archief en de RHC's hanteren voor het beheer van de rijksarchiefcollectie actuele internationale of landelijke normen en handreikingen.
- c. De Rijksarchivaris kan in uitvoering van artikel 3.1, lid 2 van de Archiefwet 20.. aanvullende en meer specifieke beleidsregels vaststellen. De rijksarchivaris zal hierover eerst in overleg treden met de RHC's, bij voorkeur via een van de overleggen zoals vermeld in artikel 13, onderdeel c.

Artikel 4 Hybride archieven

- a. Het Nationaal Archief en de RHC's kunnen respectievelijk digitaal en analoog gecreëerde archieven van dezelfde archiefvormer bewaren en beheren. Voor deze hybride archieven leggen zij in hun systemen voor het beheer en de raadpleging van hun collectie een koppeling tussen beiden conform internationale of landelijke normen zoals ISAD(G) en RiC.
- b. Het Nationaal Archief en de RHC's zullen zich gezamenlijk inspannen om de integrale vindbaarheid van hybride archieven te verhogen.

Artikel 5 Particuliere rijksarchieven

- a. OCW, het Nationaal Archief en de RHC's delen de overtuiging dat particuliere rijksarchieven unieke informatie bevatten die niet in overheidsarchieven te vinden is. Deze archieven kunnen bijgevolg een waardevol onderdeel vormen van de rijksarchiefcollectie.
- b. Het Nationaal Archief en de RHC's streven ernaar dat particuliere rijksarchieven via een schenking in eigendom aan het Rijk overgedragen worden en zo onvervreemdbaar tot de rijksarchiefcollectie behoren. Dat maakt het mogelijk om deze beter te beheren, te behouden en ter beschikking te stellen.
- c. Voor particuliere rijksarchieven zullen het Nationaal Archief en de RHC's begin 2027 starten met het vormgeven van afspraken over het proces en de criteria voor hun opname of behoud in de rijksarchiefcollectie. Deze afspraken kunnen door het Nationaal Archief enkel na overleg met de RHC's aangepast worden. Particuliere rijksarchieven die niet aan de criteria voldoen, komen mogelijk in aanmerking voor vervreemding uit de rijksarchiefcollectie en een daaropvolgende opname in de collectie van een aan het RHC deelnemende provincie, gemeente of waterschap, of in de collectie van een andere archiefdienst. Op verzoek kan de Rijksarchivaris dit mee bepleiten.
- d. Ter voorbereiding op de in het voorgenoemde lid vermelde afspraken hebben het Nationaal Archief en de RHC's in kaart gebracht welke particuliere rijksarchieven zij in beheer hebben.

Artikel 6 Opvang groei rijksarchiefcollectie

- a. OCW en het Nationaal Archief verzekeren dat voldoende capaciteit aanwezig is voor de opvang van de groei van de rijksarchiefcollectie. Elk RHC kan in dat kader zowel nieuw over te brengen als eerder overgebracht rijksarchief bij het Nationaal Archief plaatsen. Dat geldt ook voor beperkt openbare overheidsarchieven en voor particuliere rijksarchieven.
- b. De beschikbare capaciteit bij het Nationaal Archief staat voor een RHC gelijk aan de hoeveelheid rijksarchief overgebracht of verworven na 31 december 2018, minus de vrije depotruimte bij het RHC voor de rijksarchiefcollectie op diezelfde datum en een nader af te spreken depotruimte-buffer.
- c. Het Nationaal Archief monitort of voldoende capaciteit beschikbaar blijft van de benodigde ruimte voor de daaropvolgende vijf jaar, dit op basis van een gezamenlijke jaarlijkse prognose door het Nationaal Archief in overleg met de RHC's. Blijkt de capaciteit onvoldoende, dan zorgt het Nationaal Archief in overleg met OCW voor een oplossing.
- d. Het Nationaal Archief en de RHC's zullen ten laatste bij de uittreding van het Rijk uit de RHC's een dienstbeschrijving afsluiten over de dienstverlening van het Nationaal Archief ten aanzien van door RHC's

bij het Nationaal Archief geplaatste archieven. Deze afspraken kunnen door het Nationaal Archief enkel na overleg met de RHC's aangepast worden.

- e. Het Nationaal Archief levert op verzoek van het RHC bij het Nationaal Archief geplaatste archieven voor inzage aan het RHC via scanning on demand of transport. Het RHC kan deze vervolgens beschikbaar stellen aan een aanvrager. Medewerkers van het RHC kunnen bij het Nationaal Archief geplaatste archieven inzien.
- f. Het Nationaal Archief monitort het verwachte aantal inzagen op basis van een jaarlijkse prognose door de RHC's van deze inzagen voor de daaropvolgende vijf jaar.
- g. Indien uit de plaatsing van rijksarchief bij het Nationaal Archief en de inzage bij een RHC via scanning on demand of transport, kosten voortvloeien die niet uit de lumpsum van het Nationaal Archief en de RHC's kunnen worden betaald, zullen OCW en het Nationaal Archief hierover in gesprek gaan.

Artikel 7 Verzekering rijksarchiefcollectie

- a. OCW bevestigt dat de risico's van schade voor of aansprakelijkheid van de Staat om redenen van doelmatigheid in het algemeen niet verzekerd worden. De Staat is in beginsel eigen risicodragers. Dat houdt ook in dat bij de delegatie de RHC's de rijksarchiefcollectie niet dienen te verzekeren en niet aansprakelijk zijn voor schade aan die collectie veroorzaakt door het RHC, tenzij sprake is van opzettelijk handelen, grove schuld of een handeling die in strijd is met de wet of de openbare orde.
- b. De RHC's beheren de rijksarchiefcollectie op zodanige wijze dat het risico van schade zo klein mogelijk wordt gehouden.

Artikel 8 Toezicht op de rijksarchiefcollectie

- a. OCW constateert dat de Archiefwet 20.. geen sluitende bepalingen bevat omtrent het toezicht op de rijksarchiefcollectie bij de RHC's. Partijen vinden het wenselijk dat dit toezicht alsnog ingeregeld wordt. OCW zal hierover nadere afspraken maken met alle betrokken partijen.

Artikel 9 Toegankelijkheid rijksarchiefcollectie

- a. In lijn met het Bestuursconvenant van 1 februari 2024 onderstrepen OCW, het Nationaal Archief en de RHC's het belang om de rijksarchiefcollectie voor een breed publiek alsmede specifieke doelgroepen, zoals journalisten, onderzoekers en historici, toegankelijk te maken en aan hen te presenteren.
- b. De RHC's maken hierbij gebruik van hun kennis van de specifieke achtergrond waartegen deze archieven zijn gevormd en van de doelgroepen die met de bronnen van de (regionale) geschiedenis in aanraking kunnen worden gebracht.
- c. Dat sluit aan bij de in Archiefwet 20.. genoemde belangen van documenten voor verantwoording van overheidshandelen, voor de kennisneming van en de uitoefening van rechten en plichten, voor onderzoek en, tot slot, als onderdeel van het cultureel erfgoed.
- d. OCW erkent daarom het belang van bredere publiekswerking van RHC's rondom de rijksarchiefcollectie. De RHC's kunnen bijgevolg de specifieke uitkering van OCW voor hieraan gerelateerde taken en projecten blijven aanwenden.

Artikel 10 Kennisdeling en -ontwikkeling op het gebied van erfgoed en informatiebeheer

- a. In lijn met het Bestuursconvenant van 1 februari 2024 spreken het Nationaal Archief en de RHC's af dat zij kennis zullen uitwisselen en/of samen kennis zullen ontwikkelen op het gebied van erfgoed en – als daar bij een RHC behoefte aan is - informatiebeheer.
- b. Het Nationaal Archief organiseert en ondersteunt waar nuttig en nodig deze kennisdeling en -ontwikkeling met RHC's vanuit diens rol als landelijk expertisecentrum en in samenwerking met andere partijen.
- c. De kennisdeling en -ontwikkeling op het gebied van erfgoed heeft betrekking op duurzame toegankelijkheid van overheids- en particuliere informatie die is overgebracht naar een archiefdienst, op cultureel erfgoed(educatie) en op publieksbereik.
- d. De kennisdeling en -ontwikkeling op het gebied van informatiebeheer heeft betrekking op duurzame toegankelijkheid van overheidsinformatie die (nog) niet is overgebracht naar een archiefdienst.

Artikel 11 Organisatie en financiën

- a. De RHC's zijn er zich van bewust dat ontwikkelingen binnen hun organisatie ook gevolgen kunnen hebben voor het beheer en de toegankelijkheid van de rijksarchiefcollectie.
- b. De RHC's zeggen daarom toe om alle conform de Wet open overheid actief openbaar te maken stukken van hun bestuursorganen met OCW en het Nationaal Archief te delen op hetzelfde moment als met hun deelnemers.
- c. De RHC's zeggen daarom ook toe om in de volgende gevallen tijdig met OCW in gesprek te gaan, bij voorkeur via het overleg zoals vermeld in artikel 13, onderdeel a:
 - Verzoek tot intrekking van de delegatie conform artikel 3.3, eerste lid, aanhef en onderdeel a van de Archiefwet 20.., voornemen tot fusie met andere openbare lichamen of zaken van die strekking;
 - Wijzigingen aan de gemeenschappelijke regeling die raken aan de bijdragen van deelnemers;
 - Niet-indexering of verlaging van bijdragen door deelnemers;
 - Wijzigingen aan de gemeenschappelijke regeling die raken aan het maximumpercentage van de reserve;
 - Omstandigheden die van belang kunnen zijn voor een beslissing tot wijziging, intrekking of vaststelling van de specifieke uitkering, zoals ook voorzien door de SPUK-regeling. Dat omvat ook onvoorzien en excessieve kostenstijgingen die niet gedekt worden door de (indexering van de) specifieke uitkering en ook leiden tot een verhoging van de bijdragen van de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling;
 - Overige gevallen waarin het RHC van oordeel is dat een gesprek met OCW aangewezen is.
- d. OCW is zich ervan bewust dat ontwikkelingen op het gebied van wetgeving en beleid ook gevolgen kunnen hebben voor de RHC's. OCW zegt daarom toe om in dergelijke gevallen tijdig met de RHC's in gesprek te gaan, bij voorkeur via de overleggen zoals vermeld in artikel 13, onderdeel a en b.

Artikel 12 Huisvesting

- a. Dit artikel heeft enkel betrekking op de RHC's die een pand huren van de Staat der Nederlanden en daartoe een huurovereenkomst hebben afgesloten.
- b. De betrokken RHC's zijn er zich van bewust dat ontwikkelingen op dit gebied ook van belang zijn voor het Rijk.
- c. De betrokken RHC's zeggen daarom toe om in de volgende gevallen tijdig met OCW in gesprek te gaan, bij voorkeur via het overleg zoals vermeld in artikel 13, onderdeel a:
 - Kosten voor investeringen in het pand die niet gedekt worden door de (indexering van de) specifieke uitkering en ook leiden tot een verhoging van de bijdragen van de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling;
 - Overige gevallen waarin het RHC van oordeel is dat een gesprek met OCW aangewezen is.
- d. OCW zal voor de aanstaande (verplichte) verduurzaming van monumenten in kaart laten brengen wat de financiële gevolgen voor de RHC's kunnen zijn en vervolgens met deze RHC's in gesprek treden over hoe deze kosten afgedekt kunnen worden.
- e. Als conform artikel 31 huurovereenkomst, deze na vijf jaar geëvalueerd wordt en wordt gekozen om het huisvestingsstelsel in dezelfde of aangepaste vorm voort te zetten, zal daarbij opnieuw na een periode van vijf jaar een evaluatiemoment voorzien worden.

Artikel 13 Overleg

- a. Partijen spreken af dat jaarlijks voor elk RHC afzonderlijk een overleg wordt gevoerd tussen enerzijds de directeur van het RHC en anderzijds OCW en het Nationaal Archief. Bij dit overleg worden alle ontwikkelingen bij een RHC besproken die raken aan de gemeenschappelijke belangen van dat RHC en het Rijk. Indien nodig kan er aanvullend overleg plaatsvinden tussen het algemeen bestuur van het RHC en de directeur-generaal van de directie Cultuur en Media, of de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.
- b. Partijen spreken af dat jaarlijks een overleg wordt gevoerd tussen de directeuren van alle RHC's, de Rijksarchivaris en OCW. Bij dit overleg worden de inhoudelijke ontwikkelingen besproken die raken aan de gemeenschappelijke belangen van de RHC's en het Rijk in het algemeen en het beheer van de

rijksarchiefcollectie in het bijzonder. Dit overleg is onderdeel van een overleg van het Convent van de directeuren van het Nationaal Archief en de Regionaal Historische Centra.

- c. Het Nationaal Archief en de RHC's spreken af dat minimaal twee keer per jaar het Convent van de directeuren van het Nationaal Archief en de RHC's wordt georganiseerd om afspraken te maken en kennis te delen ten aanzien van het uitvoeren van de aan de RHC's gedelegeerde taken, binnen de door OCW bepaalde kaders. Waar nodig, worden daarvoor door het Convent aanvullende overleggen ingesteld op tactisch en uitvoerend niveau. Deze overleggen worden door het Nationaal Archief georganiseerd en ondersteund.
- d. Partijen wijzen vaste contactpersonen en hun vervangers aan en zorgen dat hun contactgegevens wederzijds bekend zijn.

Artikel 14 Intrekking delegatie door het Rijk

Voor het bepalen van desintegratiekosten of direct relateerbare frictiekosten die optreden voor de RHC's als gevolg van de inwerkingtreding van een eventuele intrekking van gedelegeerde taken en bevoegdheden door het Rijk wegens een beleidsmatige heroverweging wordt de (uittredingssystematiek van) de Wet gemeenschappelijke regelingen gevolgd.

Overige bepalingen

Artikel 15 Evaluatie

- a. Partijen evalueren de uitvoering en werking van dit convenant voor het eerst twee jaar na in werking treden, waarna het convenant telkens om de vijf jaar wordt geëvalueerd, of zoveel eerder als partijen daartoe gezamenlijk besluiten.
- b. Kosten van de evaluatie worden door elke partij voor een gelijk deel gedragen.

Artikel 16 Wijziging, opzegging en beëindiging

- a. Elke partij kan de andere partijen schriftelijk verzoeken het convenant te wijzigen. De wijziging behoeft de schriftelijke instemming van alle partijen.
- b. De wijziging en de verklaringen tot instemming worden als bijlage aan het convenant gehecht.
- c. Indien een wijziging van de wetgeving op het gebied van de archieven, een wijziging in de verantwoordelijkheden voor overgebrachte documenten of een onvoorziene omstandigheid erin resulteert dat de afspraken in dit convenant billijkheidshalve behoren te eindigen, kan elke partij dit convenant met inachtneming van een redelijke termijn geheel of gedeeltelijk schriftelijk opzeggen.
- d. Wanneer een partij het convenant opzegt, blijft het convenant voor de overige partijen in stand voor zover de inhoud en de strekking ervan zich daartegen niet verzetten.
- e. Voor schade direct ontstaan als gevolg van opzegging en beëindiging van het convenant is geen van de partijen jegens een andere partij schadelijktig.

Artikel 17 Toetredingsregeling

Bestuursorganen of rechtspersonen die toetreden tot een openbaar lichaam of bedrijfsvoeringsorganisatie dat of die partij is bij dit convenant, zijn langs die weg gebonden aan afspraken in dit convenant.

Artikel 18 Toepasselijk recht, afdwingbaarheid en geschillen

- a. Op dit convenant is uitsluitend Nederlands recht van toepassing.
- b. Indien sprake is van een geschil in verband met dit convenant of afspraken die daarmee samenhangen, treden partijen met elkaar in overleg om te bezien of in der minne een oplossing van het geschil kan worden gevonden. Op vraag van een partij kan beroep gedaan worden op mediation. Ook op vraag van een partij kan tijdens of na deze mediation een onafhankelijke externe deskundige een advies uitbrengen.
- c. Indien het minnelijke overleg niet binnen drie maanden leidt tot een oplossing van het geschil, kunnen Partijen dit convenant beëindigen met inachtneming van artikel 16 van dit convenant.
- d. Partijen kunnen geen nakoming vorderen van dit convenant, maar behouden het recht om schadevergoeding te claimen indien dit convenant niet wordt nagekomen.

Slotbepalingen

Artikel 19 Inwerkingtreding en looptijd

Dit convenant treedt in werking met ingang van de dag van uittreden van de Staat uit de gemeenschappelijke regelingen van de RHC's, heeft het oogmerk van structurele samenwerkingsafspraken en wordt daarom voor onbepaalde tijd aangegaan.

Artikel 20 Publicatie in Staatscourant

- a. Binnen zes weken na ondertekening van dit convenant wordt de tekst daarvan gepubliceerd in de Staatscourant.
- b. Bij wijzigingen in het convenant vindt lid a overeenkomstige toepassing.
- c. Van toetreden, opzeggen, ontbinden of beëindigen wordt melding gemaakt in de Staatscourant.

Aldus overeengekomen op [datum] te [locatie],

ⁱ Dit is enkel anders voor de rijksarchieven in de provincie Zuid-Holland, die in beheer zijn en blijven bij het Nationaal Archief.

UITTREDPLAN GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING REGIONAAL HISTORISCH CENTRUM 'GELDERS ARCHIEF'

1. Inleiding

Het rijk treedt uit de gemeenschappelijke regeling 'Regionaal Historisch Centrum Gelders Archief' (hierna: Gelders Archief) (zie bijlage 1). Doel van deze dit uittreedplan is het vastleggen van de voorwaarden en gevolgen van deze uittreding om een ordentelijke afwikkeling te waarborgen.

Belangrijk gegeven is dat het rijk en het Gelders Archief ook na de uittreding van het rijk nauw blijven samenwerken, binnen de kaders van de Archiefwet 20..

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap zal de taken en bevoegdheden voor (digitale kopieën van) analoge rijksarchieven in de provincie Gelderland via een delegatiebesluit aan het Gelders Archief overdragen (zie bijlage 2).

De financiële middelen die daarvoor beschikbaar zijn, worden middels een specifieke uitkering als lumpsum aan het Gelders Archief uitgekeerd. Die uitkering zal gebaseerd zijn op de 'Regeling specifieke uitkering beheer rijksarchief' (zie bijlage 3) en toegekend worden via een jaarlijkse en ambtshalve beschikking (zie bijlage 4). De hoogte van deze uitkering wordt gebaseerd op de structurele bijdrage van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in het laatste jaar van deelname aan de gemeenschappelijke regeling.

Tot slot wordt de samenwerking tussen de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, het Nationaal Archief en de RHC's verankerd, verbreed en verdiept door twee bestuursconvenanten: het 'Bestuursconvenant duurzame samenwerking ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap en de Regionale Historische Centra' van 1 februari 2024 (zie bijlage 5) en het 'Bestuursconvenant structurele samenwerkingsafspraken ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap en de Regionaal Historische Centra' (zie bijlage 6).

2. Juridische grondslag en besluitvorming

Dit uittreedplan is opgesteld naar aanleiding van het besluit van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 11 december 2025 (referentie: 56157899) tot uittreding uit de gemeenschappelijke regeling Gelders Archief, conform artikel 9 van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) en artikel 35 van de regeling van het Gelders Archief van 1 augustus 2016.

De uittreding van het rijk treedt in werking per 1 januari 2027.

De overige deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling van het Gelders Archief zijn hierover op 11 december 2025 geïnformeerd.

Dit uittreedplan is met het bijbehorende formele besluit op 26 januari 2026 voor vaststelling voorgelegd aan het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Gelders Archief.

3. Personele gevolgen

De uittreding van het rijk heeft geen personele gevolgen voor het Gelders Archief wegens de hoger vermelde voortzetting van de samenwerking tussen het rijk en het Gelders Archief.

4. Organisatorische gevolgen

De uittreding van het rijk heeft geen organisatorische gevolgen voor het Gelders Archief wegens de hoger vermelde voortzetting van de samenwerking tussen het rijk en het Gelders Archief.

5. Juridische gevolgen

Deelnemers van het Gelders Archief wijzigen op het tijdstip van uittreding van het rijk diens gemeenschappelijke regeling, waarbij alle verwijzingen naar deelname van het rijk geschrapt worden.

De uittreding van het rijk heeft voor het overige geen juridische gevolgen voor het Gelders Archief wegens de hoger vermelde voortzetting van de samenwerking tussen het rijk en het Gelders Archief. Dat geldt ook voor het behoud van een aanbestedingsvrije relatie, zowel met het rijk als met de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling.¹ Mocht zich toch een omstandigheid voordoen waarin deze redenering in rechte getoetst zal worden, dan zal het rijk het Gelders Archief ondersteunen door proceskosten die worden gemaakt - in verband met een rechterlijke procedure omtrent de toepasselijkheid van de aanbestedingsuitzondering ex art. 2.24b Aanbestedingswet 2012 – te vergoeden voor zover deze raken aan archieftaken.² Over de gevolgen van een eventuele rechterlijke uitspraak zal OCW te zijner tijd in gesprek gaan met het Gelders Archief om gezamenlijk de consequenties te wegen.

6. Financiële gevolgen

6.1 Uittreedsom

De uittreedsom voor het rijk is gebaseerd op een gedetailleerde berekening op basis van directe schade aan het samenwerkingsverband als gevolg van de uittreding. Deze berekening houdt rekening met de feiten en omstandigheden die bekend zijn op het moment dat het rijk definitief uittreedt.

Het rijk vergoedt de volgende frictiekosten³ van het Gelders Archief⁴:

- De kosten voor de gemaakte management team uren, voor een forfaitair bedrag van € 50.000.
- Het rijk vergoedt tevens de door het Gelders Archief gemaakte kosten voor extern juridisch advies. Deze kosten bedragen in totaal € 23.044,06 exclusief btw (bijlage 7) in de periode tot en met 31 december 2025. Dit advies beantwoordt aan een aantal beginselen.⁵ Eventuele facturen voor kosten in de periode van 1 januari tot en met 31 december 2026 zullen op basis van diezelfde beginselen eveneens vergoed worden.

Het rijk vergoedt geen desintegratiekosten⁶ wegens de hoger vermelde voortzetting van de samenwerking tussen het rijk en het Gelders Archief.

6.2 Transitie-middelen

Het rijk heeft naast de uittreedsom in of vanaf 2022 de volgende eenmalige middelen verstrekt aan het Gelders Archief voor de facilitering van de digitale transitie omdat het Gelders Archief na 1 januari 2024 geen gebruik meer kon maken van de e-depotvoorziening van het Nationaal Archief⁷:

¹ Brief van de Directeur-generaal Cultuur en Media van 29 juli 2025 omtrent het beheer archiefcollecties na uittreding rijk uit gemeenschappelijke regelingen: analyse aanbestedingsvrije relatie.

² Dit zijn de taken die voortvloeien uit de Archiefwet.

³ Dit zijn de incidentele kosten die gemaakt worden als gevolg van de uittreding en die direct verband houden met de overgangperiode en de herstructurering vanwege de uittreding.

⁴ Brief van de directeur Media en Creatieve Industrie van 16 september 2024.

⁵ Memo van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 30 juni 2025 - beoordeling factuurkosten in verband met uittreding rijk uit gemeenschappelijke regelingen RHC's – uitgangspunten ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

⁶ Dit zijn de (overhead)kosten die gemaakt worden door het Gelders Archief nadat de uittreding heeft plaatsgevonden. Denk aan het terugschalen van overtollige capaciteit in personeel en middelen.

⁷ Brief van de minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media van 15 december 2021.

- Middelen voor een gezamenlijke ontwikkeling van (e-)producten en (e-)diensten voor het Gelders Archief en de overige 10 RHC's samen, voor een eenmalig totaalbedrag van € 100.000.
- Middelen voor aanloopkosten e-depot, voor een eenmalig totaalbedrag van € 100.000.
- Middelen voor een zogeheten kenniscomponent op het terrein van informatie, archief en digitalisering, voor een vast (niet-geïndexeerd) totaalbedrag van € 50.000 per jaar, dit gedurende vijf jaar.

6.3 Verdeling van vermogen

Het rijk vraagt geen verdeling van het vermogen van het Gelders Archief op het tijdstip van uittreding, noch de teruggave van diens aandeel in dat vermogen wegens de hoger vermelde voortzetting van de samenwerking tussen het rijk en het Gelders Archief.

Het rijk maakt evenmin aanspraak op diens aandeel in de waarde van het pand van het Gelders Archief aan de Westervoortsedijk te Arnhem op het tijdstip van uittreding. Dit blijft zo in het geval het rijk niet langer een beroep doet op het Gelders Archief via de hoger genoemde delegatie (zie hieronder).

6.4 Afspraken ingeval van eventuele intrekking delegatie door het rijk als gevolg van beleidsmatige heroverweging

Het Gelders Archief is pandeigenaar. Voor de aankoop van de grond en de bouw van het pand is een lening afgesloten. Voor het onderhoud van het pand is een MJOP (tot 2046) opgesteld en wordt jaarlijks gedoteerd aan een onderhoudsvoorziening. De mogelijkheid in artikel 3.3, eerste lid, onderdeel c van de Archiefwet 20.. dat de delegatie door het rijk in de periode tot 2046 als gevolg van een beleidsmatige overweging wordt ingetrokken, levert financiële risico's op voor (de partners van) het Gelders Archief (vanwege het eigen pand). Daarom hecht het Gelders Archief belang aan goede en heldere afspraken op dit punt.

Het rijk zegt ten eerste toe om geen aanspraak te maken op diens aandeel in de waarde van het pand van het Gelders Archief aan de Westervoortsedijk te Arnhem ingeval van de inwerkingtreding van de intrekking van de hogergenoemde delegatie.

Voorts geeft het rijk aan dat uit artikel 3.2 en artikel 3.3, eerste lid, aanhef en onderdeel c en tweede lid van de Archiefwet 20.. voortvloeit dat het besluit tot (gehele of gedeeltelijke) intrekking van hogergenoemde delegatie vijf jaar na dagtekening van het besluit in werking treedt. Het rijk verduidelijkt dat het Gelders Archief gedurende die periode de rijksarchieven blijft beheren en dat gedurende diezelfde periode de volledige specifieke uitkering doorbetaald wordt. Tegelijkertijd kunnen de eerste voorbereidingen getroffen worden voor het verplaatsten van de rijksarchieven naar een andere locatie.

Vervolgens verduidelijkt het rijk dat in de periode van vijf jaar volgend op de daadwerkelijke inwerkingtreding van de (gehele of gedeeltelijke) intrekking van de hogergenoemde delegatie – d.w.z. in de periode tussen vijf en tien jaar na dagtekening van het besluit tot intrekking – gehandeld kan worden conform de (uittredingssystematiek van) de Wet gemeenschappelijke regelingen. De rijksarchieven worden door het rijk overgebracht naar een andere locatie en de desintegratiekosten of direct relateerbare frictiekosten van het Gelders Archief worden door het rijk vergoed. Het rijk en alle RHC's hebben in artikel 14 van het 'Bestuursconvenant structurele samenwerkingsafspraken ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap en de Regionaal Historische Centra' hierover het volgende afgesproken: 'Voor het bepalen van desintegratiekosten of direct relateerbare frictiekosten die optreden voor de RHC's als gevolg van de inwerkingtreding van een intrekking van gedelegeerde taken en bevoegdheden door het rijk wegens een beleidsmatige heroverweging wordt de (uittredingssystematiek van) de Wet gemeenschappelijke regelingen gevolgd'. Het rijk verduidelijkt ten aanzien van het Gelders Archief dat dit o.a. een van de volgende opties (ter keuze te zijner tijd van het Algemeen Bestuur van het Gelders Archief) inhoudt dat:

1. vergoeding door het rijk van de daadwerkelijke kosten in de periode van vijf jaar volgend op de daadwerkelijke inwerkingtreding van de intrekking van de hogergenoemde delegatie. Onder daadwerkelijke kosten wordt tenminste (maar niet uitsluitend) verstaan de kosten die gepaard

gaan met het overbrengen van de rijksarchieven naar een andere locatie, de kosten die gepaard gaan met organisatorische gevolgen en de kosten die gepaard gaan met het aflossen van de hypotheek in de periode tot en met 2041 en het betalen van de onderhoudskosten in de periode tot en met 2046 voor diens pand aan de Westervoortsedijk te Arnhem. De beperking tot een periode van vijf jaar is dus niet van toepassing op de kosten die verband houden met het aflossen van de hypotheek en het betalen van onderhoudskosten voor het pand.

2. een jaarlijkse uitkering door het rijk gedurende vijf jaar, gebaseerd op de dan meest recente SPUK, met een aflopende staffel als volgt: jaar 1 na inwerkingtreding: 100%, jaar 2: 80%, jaar 3: 60%, jaar 4: 40 %, jaar 5: 20 %.

Indien het Gelders Archief na de periode van vijf jaar volgend op de daadwerkelijke inwerkingtreding van de intrekking van de hoger genoemde delegatie – d.w.z. in de periode later dan tien jaar na dagtekening van het besluit tot intrekking – andere schade lijdt dan kan het Gelders Archief - voor zover zij meent dat de genoemde schadeposten vallen toe te rekenen aan OCW – gebruik maken van de procedure bedoeld in artikel 18 van het hoger genoemde Bestuursconvenant om daarover met OCW in overleg te treden. Dat omvat ook het recht om schadevergoeding te claimen.

7. Slotbepalingen

Het uittredplan treedt in werking op het moment van inwerkingtreding van de Archiefwet 20...

Het wijzigen van dit plan kan slechts plaatsvinden met instemming van alle betrokken partijen.

Bijlagen

- 1. *Uittreedbesluit (Staatscourant 2025, 44036)***
- 2. *Delegatiebesluit***
- 3. *Regeling specifieke uitkering***
- 4. *Model beschikking specifieke uitkering***
- 5. *Bestuursconvenant duurzame samenwerking ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap en de Regionale Historische Centra van 1 februari 2024 (Staatscourant 2024, 6919)***
- 6. *Bestuursconvenant structurele samenwerkingsafspraken ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap en de Regionaal Historische Centra***
- 7. *Overzicht en bewijsstukken kosten op factuurbasis***

BESLUIT VAN HET ALGEMEEN BESTUUR VAN DE GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING REGIONAAL HISTORISCH CENTRUM 'GELDERS ARCHIEF'

tot regeling van de gevolgen van uittreding van het rijk

Het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Regionaal Historisch Centrum 'Gelders Archief',

Gelet op het Uittreedplan Gemeenschappelijke Regeling Regionaal Historisch Centrum 'Gelders Archief' besluit het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke regeling de volgende regeling te treffen voor de uittreding van het rijk:

- i) Het rijk vergoedt per datum van uittreding de frictiekosten die rechtstreeks samenhangen met de uittreding, bestaande uit:
 - de kosten voor de gemaakte managementteamuren voor een forfaitair bedrag van € 50.000;¹
 - de kosten van externe juridische advisering.
- ii) Omdat werkzaamheden, huisvesting en personele inzet na de Peildatum uittreding feitelijk worden gecontinueerd via Delegatie en SPUK, dient het rijk nu geen desintegratiekosten te vergoeden.
- iii) Indien de Minister na uittreding besluit tot gehele of gedeeltelijke intrekking van de delegatie en/of tot structurele beëindiging of vermindering van de SPUK, is met ingang van de datum waarop dat besluit daadwerkelijk in werking treedt, het rijk desintegratiekosten en direct relateerbare frictiekosten verschuldigd die, ter keuze te zijner tijd van het Algemeen Bestuur van het Gelders Archief, bestaat uit een van de volgende twee regelingen:
 1. Vergoeding door het rijk van de daadwerkelijke kosten van de beëindiging van de delegatie/SPUK gedurende. Onder deze kosten worden in ieder geval begrepen:
 - a. de kosten die gepaard gaan met het overbrengen van de rijksarchieven naar een andere locatie;
 - b. de kosten die gepaard gaan met de organisatorische verandering voor een periode van vijf jaar;
 - c. de kosten die gepaard gaan met het aflossen van de hypotheek van het pand van het Gelders Archief aan de Westervoortsedijk te Arnhem tot en met 2041;
 - d. de kosten die gepaard gaan met het onderhoud van het pand van het Gelders Archief aan de Westervoortsedijk te Arnhem tot en met 2046;

ofwel
 2. betaling door het rijk van een jaarlijkse uitkering gedurende vijf jaar, gebaseerd op de dan meest recente SPUK voor het betreffende takenpakket, met een aflopende staffel van 100% in het eerste jaar, 80% in het tweede jaar, 60% in het derde jaar, 40% in het vierde jaar en 20% in het vijfde jaar.
- iv) Bij gedeeltelijke intrekking of vermindering geldt de conform onderdeel iii gekozen afwikkelmethodiek naar evenredigheid van het beëindigde of verminderde taakvolume.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van het RHC Gelders Archief, gehouden te Arnhem, op 26 januari 2026,

Mw. A.M.C.J. Ponsioen
Voorzitter

¹ Het Gelders Archief heeft dit bedrag ontvangen in 2024.